

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

โครงการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบัว อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบัว

และ จังหวัดเชียงราย , เชียงใหม่

รายงานสรุปผล
โครงการอบรมศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
ระหว่างวันที่ 9 – 13 มกราคม 25๖6
ณ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง และจังหวัดเชียงราย , เชียงใหม่

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง ประจำปีงบประมาณ 25๖6 ระหว่างวันที่ 9 – 13 มกราคม 25๖6 ณ ห้องประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง และจังหวัดเชียงราย , เชียงใหม่ เพื่อให้ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ได้ทำหน้าที่บริหารงานชุมชนเป็นผู้นำ และแกนกลางในการพัฒนาชุมชนย่อย พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการ สร้างองค์กรชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงานในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	4 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	12 คน
3. กำนัน , ผู้ใหญ่บ้าน , ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน	1 คน
4. คณะกรรมการพัฒนาฯ	จำนวน	4 คน
5. ๕ กรรมการการจัดการขยะฯ	จำนวน	7 คน
6. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	38 คน
รวมผู้เข้าร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ทั้งหมด	จำนวน	66 คน

วิธีการอบรม

การบรรยาย อบรม เสนอแนวคิด และศึกษาดูงาน

สถานที่ศึกษาดูงาน

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอมะปรางค์ จังหวัดเชียงราย
2. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก อำเภอมะปรางค์ จังหวัดเชียงราย
3. วิสาหกิจชุมชนศรีชัย ยามะ เทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอมะปรางค์ จังหวัดเชียงราย
4. องค์การบริหารส่วนตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

งบประมาณที่ใช้

งบประมาณที่ตั้งไว้ในข้อบัญญัติ	440,000 บาท
งบประมาณที่ใช้จริงในโครงการ	398,948 บาท

สรุปสาระสำคัญของการฝึกอบรม

วันที่ 9 มกราคม 25๖6 (10.00 - 12.00 น.) ช่วงเช้า

คณะผู้เข้ารับการอบรม และศึกษาดูงานได้รับความรู้โดยวิทยากร นายกรวุฒิ บรรยงวรพินิจ ท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี ณ ศาลาประชาคม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง มีหัวข้อดังนี้

1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 สรุปได้ดังนี้

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้ความหมายรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้ความหมายรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน ที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณา บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามอำนาจหน้าที่ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมา กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และ ข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมา วิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(3) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

/.. (4) ผู้บริหาร

(4) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

การแก้ไข การเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชน ทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(2) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ เพิ่มเติมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่ วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้”

เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็น อำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังกล่าวให้ ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบ วันนับแต่ วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้”

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547

การประชุมสภาท้องถิ่นอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547 ตามข้อ 5 วรรคหนึ่งได้บัญญัติให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ มีอำนาจตีความ วินิจฉัย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยข้อบังคับ การประชุมสภาท้องถิ่น

กรณีที่มีปัญหาโต้แย้งการปฏิบัติตามระเบียบ หรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งนี้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อวินิจฉัยสั่งการ หรือใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้นและให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

/รายงาน...

รายงานต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอ ทราบ เพื่อวินิจฉัยสั่งการหรือใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา (ตามข้อ 5 วรรคสอง)

5.1 การประชุมสภาครั้งแรก

ตามระเบียบ ข้อ 6 ให้นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้สมาชิกสภามีการประชุมสภาครั้งแรก ภายใน 15 วันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวนแล้ว สิ่งที่ต้อง ทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

1. ปฏิญาณตนในที่ประชุม
2. เลือกประธานสภาท้องถิ่น
3. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น
4. เลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น
5. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญแรกของปีถัดไป

5.1.1 ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว

ตามระเบียบ ข้อ 7 ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว ดังนี้

1) ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว แต่หากผู้มีคุณสมบัติตาม (1) ไม่ยอมทำหน้าที่ให้ผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาทำหน้าที่แทน และในกรณีที่มี สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า 1 คน ให้ใช้วิธีจับสลาก

1.1) หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

- (1) นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน
- (2) ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น
- (3) รายงานผลการเลือกตั้งประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน 7

วัน นับแต่วันที่สภาลงมติ

1.2) การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราว

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราวนั้น กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2) เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้ปลัดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นในครั้งนั้น

/5.1.2การเลือก...

5.1.2 การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการท้องถิ่น

1) การเลือกประธานสภาท้องถิ่น

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยวิธีการ การเสนอชื่อ การลงคะแนน การตรวจนับคะแนน การรายงานผล โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1) การเสนอชื่อ

ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภา ดังนี้

- (1) สมาชิกสภา 1 คน สามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ประธานสภา ได้เพียง 1 ชื่อ
- (2) ผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกสภาออกเสียงรับรองอย่างน้อย 2 คน
- (3) หากมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาเพียง 1 คนให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ตามระเบียบข้อ 14)

1.2) การลงคะแนน

ให้สมาชิกสภาเขียนชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้ถูกเสนอ จำนวน 1 ชื่อ และให้สมาชิกสภาหย่อนบัตรที่เขียนชื่อเหมือนการลงคะแนนลับ ตาม ข้อ 75 วรรคสาม โดยประธานสภาเป็นผู้เรียกสมาชิกสภาตามลำดับอักษรนำของมาใส่ในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

1.3) การตรวจนับคะแนน

ประธานชั่วคราวเชิญสมาชิกสภาไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วยนับโดยที่ผู้ได้รับเลือกมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด
- (2) หากมีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง (ตาม 1.2)
- (3) หากคะแนนยังเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก โดยวิธีการจับสลากนี้ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อ 8 วรรคสาม ดังนี้

(3.1) ประธานชั่วคราวจัดให้ตกลงกันว่าใครจะจับสลากก่อน

(3.2) ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานชั่วคราวจับสลากว่าใครจะจับสลากก่อน

(3.1) บัตรสลาก ต้องมีชนิด สี ขนาด เหมือนกัน มีจำนวนเท่าคนที่มิคะแนนสูงสุดเท่ากัน และเขียนว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” 1 บัตร นอกนั้นเป็น “ไม่ได้รับเลือก เป็นประธานสภาท้องถิ่น”

1.4) การรายงานผล

ประธานสภาชั่วคราวมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน 7 วัน นับแต่วันเลือก

2) การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น

เมื่อมีการเลือกประธานสภาได้แล้ว ให้สภาท้องถิ่นดำเนินการเลือกรองประธานสภา และเลขานุการสภา ซึ่งการเลือกรองประธานสภาและเลขานุการสภานี้จะต้องเลือกในการประชุมสภา ครั้งแรก จำนวนรองประธานสภาสามารถมีได้ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเทศบาลให้มี รองประธานสภาได้ จำนวน 1 คน

2.1) การเสนอชื่อ

วิธีการเลือกรองประธานสภา ให้ใช้วิธีเดียวกับการเลือกประธานสภา ตามระเบียบข้อบังคับ ข้อ 8 วรรคหนึ่ง แต่กรณีที่มีคะแนนเท่ากันเป็นครั้งที่ 2 ให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด

2.2) การรายงานผล

ประธานชั่วคราวมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน 7 วัน นับแต่วันเลือก

3) การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น

วิธีการเลือกเลขานุการสภา ให้ประธานสภาใช้วิธีเดียวกับการเลือกรองประธานสภา ตามระเบียบข้อบังคับ ข้อ 13 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับ

การเลือกเลขานุการสภาให้เลือกจากสมาชิกสภา หรือพนักงานหรือข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น และเมื่อได้เลขานุการสภาแล้ว ให้เลขานุการสภาชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

4) กรณีตำแหน่งว่างลง

ตามระเบียบ ข้อ 15 ได้กำหนดว่าเมื่อประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุสภา ให้สภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาแทน ในตำแหน่งที่ว่าง ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

5.2 อำนาจหน้าที่

5.2.1 ประธานสภาท้องถิ่น

ตามระเบียบ ข้อ 16 ประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด
- 2) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในขณะที่ยกอำนาจอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- 3) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น
- 4) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- 5) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก
- 6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

/5.2.2 รองประธาน...

5.2.2 รองประธานสภาท้องถิ่น

ตามระเบียบข้อ 17 รองประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยประธานสภาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่นที่กำหนดไว้หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

5.2.3 เลขานุการสภา

ตามระเบียบข้อ 18 เลขานุการสภา มีหน้าที่ดังนี้

- 1) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น
- 2) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- 3) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
- 4) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่
- 5) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
- 6) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น
- 7) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- 8) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- 9) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกระทำกิจการอื่นตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในการประชุมสภา ถ้าไม่มีเลขานุการสภา หรือมีแต่ไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภาเลือกสมาชิกสภาคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาชั่วคราว โดยใช้วิธีการเลือก ตามระเบียบข้อ 13

5.3 การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นมี 4 ประเภท คือ

- 1) การประชุมสภาสัมัยแรก
- 2) การประชุม สามัญ
- 3) การประชุมวิสามัญ
- 4) การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียก ประชุม โดยจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

ในส่วนของการกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสามัญสามัญประจำปีแต่ละสมัยในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน และให้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีกำหนดกี่วัน

/เมื่อสภา...

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติ แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่นและปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้ หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไป หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือ วันเริ่มประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญ ประจำปีอื่น หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

การประชุมสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 3 ประเภท ดังนี้

5.3.1 การประชุมสภาครั้งแรก

ได้กล่าวรายละเอียดไปแล้วตามหัวข้อ 5.1

5.3.2 การประชุมสามัญ

ตามมาตรา 24 ได้กำหนดให้มีจำนวนสมัยประชุมได้ปีละ 4 สมัย มาตรา 24 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

- (1) สภาเทศบาลกำหนดสมัยประชุมสามัญได้มีกำหนดไม่เกิน 30 วัน
- (2) แต่กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

5.3.3 การประชุมวิสามัญ

เป็นการประชุมนอกสมัยการประชุมสามัญ โดยมีความจำเป็นของการประชุมเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

เทศบาล ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

- (1) ประธานสภา นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาจำนวนไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งสามารถ ยื่นคำร้องขอเปิดประชุมจากผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมวิสามัญ
- (3) สมัยประชุมมีกำหนดไม่เกิน 15 วัน
- (4) หากต้องการขยายวันประชุมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

5.3.4 การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม เทศบาล

ตามมาตรา 25 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติว่า กรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม ตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

5.4 การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

1) ให้ประธานสภาทำหนังสือแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุม ไม่น้อยกว่า 3 วัน ยกเว้นการประชุมเร่งด่วนจะแจ้งกำหนดให้ปิดประกาศได้น้อยกว่า 3 วัน แต่ต้องไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม

2) บอกนัดในที่ประชุม และให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ไม่ได้มาประชุมให้ทราบล่วงหน้าด้วย

3) กรณีประชุมเร่งด่วน สามารถนัดประชุมล่วงหน้าน้อยกว่า 3 วันได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม และต้องระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือด้วย

5.4.1 สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเรียกหรือนัดประชุม

1) ส่งระเบียบวาระไปพร้อมกัน เว้นแต่ มีเหตุรีบด่วนให้แจ้งในขณะเปิดประชุม

2) ประชาสัมพันธ์กำหนดวัน เวลา และเรื่อง ให้ประชาชนทราบ

หมายเหตุ การจัดระเวลาวาระเป็นไปตามข้อ 27

5.4.2 สิทธิของประชาชนในการเข้าฟังการประชุม

ตามระเบียบข้อ 24 วรรคสอง กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาท้องถิ่นกำหนด (เป็นระเบียบของสภาท้องถิ่น)

5.4.3 สิ่งที่ต้องดำเนินการในการประชุมสภา

ตามระเบียบข้อ 25 กำหนดให้

1) เมื่อถึงกำหนดเวลานัด เลขานุการสภาให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาเข้าห้องประชุม

2) ให้ประธานตรวจดูว่าสมาชิกสภาเข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่

3) การนับองค์ประชุม

(1) หากสมาชิกสภาไม่ได้ลงชื่อ แต่เข้าร่วมประชุมให้ถือว่ามาประชุม

(2) หากสมาชิกสภาลงชื่อไว้ แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมไม่ให้นับ และถือว่าขาดประชุม

4) ถ้าไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัด 1 ชั่วโมง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้ประธานสภาสั่งเลื่อนการประชุม

(2) ให้ถือว่าสมาชิกสภาไม่อยู่ขาดประชุม

5) การแจ้งเลื่อนการประชุมให้ใช้วิธีเกี่ยวกับการนัดประชุม

5.4.4 ประธานในที่ประชุมสภา

1) ปกติให้ประธานสภาและรองประธานสภาตามลำดับเป็นประธานที่ประชุม

2) ในกรณีประธานสภาและรองประธานสภาไม่อยู่หรือ ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

/ (1) ให้สมาชิก...

- (1) ให้สมาชิกอายุสูงสุด หรือรองลงมาตามลำดับ
 - (2) เป็นประธานชั่วคราวเพื่อเลือกสมาชิกตนเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น
 - (3) วิธีการเลือก ให้เสนอชื่อ แล้วลงคะแนนโดยวิธียกมือ
- 3) เมื่อประธานสภา / รองประธานสภา / ยอมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ในระหว่างการเลือกให้ระงับการเลือก ถ้าเลือกได้แล้วให้ผู้ได้รับเลือกพ้นหน้าที่ และให้ประธานสภา / รองประธานสภา เป็นประธานที่ประชุมต่อไป

5.4.5 การประชุมตามระเบียบวาระ

1) ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ ที่ประชุมสภาจะตกลงกันเป็น อย่างอื่นในการประชุมคราวนั้น และโดยทั่วไปวาระการประชุมจะเรียงลำดับก่อนหลัง ดังนี้ (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

2) การสั่งปิดประชุม ประธานจะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้ เว้นแต่กรณี เกิดเหตุอลเวง ตามระเบียบข้อ 121 หาก

(1) ถ้าประธานฝ่าฝืน (สั่งปิดก่อน) ให้สมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งที่มีอยู่ในที่ประชุม เห็นว่าให้เปิดประชุมต่อไป ให้ประชุมต่อไปตามระเบียบวาระจนหมด และ ให้รองประธานสภาเป็นประธานที่ประชุม ถ้ารองประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกเลือกตนเองเป็นประธานที่ประชุม (วิธีการตามระเบียบข้อ 26)

3) วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ประชุม ให้ประธานสภาจัดวาระนั้นเข้าในระเบียบวาระ การประชุมในครั้งต่อไป

5.5.6 การพักประชุม

ตามระเบียบข้อ 30 จะพักการประชุมได้ต้อง

- 1) ประธานสภาเห็นเป็นการสมควร
- 2) สั่งพักการประชุมไว้ชั่วคราวก็ได้ (ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจน)

5.5.7 การประชุมโดยเปิดเผย - ลับ

การประชุมปกติเป็นการประชุมโดยเปิดเผย เว้นแต่

1) กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ประชุมลับ เช่น ประชุมเพื่อพิจารณาความประพฤติของสมาชิกสภา (แต่ผู้ที่ถูกอภิปรายอาจขอให้ประชุมเปิดเผยได้)

/ 2) ผู้บริหาร...

2) ผู้บริหาร / สมาชิก ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของที่ประชุมร้องขอให้ประชุมลับ โดยทำเป็นหนังสือ / เสนอด้วยวาจาในการประชุม (ระเบียบข้อ 31 วรรคสอง) (ไม่ต้องขอมติ) **การประชุมลับ**

ประธานสภาสั่งให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากที่ประชุม จนพ้นระยะที่จะฟังการประชุมได้ตามระเบียบ ข้อ 32 ระบุว่าการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติ ของสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือ ก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภา ท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือเรื่องที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามความในหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

5.5.8 รายงานการประชุม

- 1) ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานได้ตรวจสอบ
- 2) ทำสำเนารายงานที่ได้ตรวจสอบแล้ว (อย่างน้อย 2 ฉบับ) ให้สมาชิกตรวจดูก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่า 1 วัน เพื่อให้สภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุมนั้น
- 3) การแก้ไขข้อผิดพลาดในรายงานการประชุมให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกครั้ง อย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุม ลาประชุม และขาดประชุม
- 4) ให้ประธานสภาลงชื่อเป็นหลักฐานว่าสภารับรองแล้ว
- 5) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ เป็นไปตามมติของสภา โดยให้เลขานุการสภา ท้องถิ่นปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ
- 6) ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่น ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจเสนอญัตติด้วยวาจาขอมิให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้ เป็นไปตามที่ร้องขอ
- 7) รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ หรือสภายังไม่ได้รับรอง หรือที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น ให้เลขานุการ สภาท้องถิ่นบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้และเป็นผู้รับรองรายงานการประชุมนั้น
- 8) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภาท้องถิ่น

/ 5.6 การเสนอญัตติ...

5.6 การเสนอญัตติ

ญัตติมี 2 ประเภท คือ 1) ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น และ 2) ญัตติร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติมีระเบียบ ดังนี้

1) การเสนอญัตติต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อย 2 คน เว้นแต่มีสมาชิกละแวกกว่า 8 คน ให้สมาชิกรับรอง 1 คน

2) กรณีสมาชิกเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องให้ผู้บริหารรับรองด้วย (ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ตามระเบียบ ข้อ 44)

3) การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติใด ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ ท้องถิ่นไม่ต้องมีผู้รับรอง

4) ญัตติที่อาจเสนอด้วยวาจา แต่ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรอง ดังนี้

(1) ขอให้รับรองรายงานการประชุม

(2) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการ

(3) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามารถรวดเร็ว

ตามระเบียบข้อ 45

(4) ญัตติที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อ 40 วรรคหนึ่ง

(5) ญัตติที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นควรอนุญาตการบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

5) วิธีการเสนอญัตติ

(1) ยกมือขึ้นพันศีรษะเมื่อประธานอนุญาตจึงกล่าวได้ ณ ที่ของตน หรือที่จัดไว้

(2) การรับรอง: วิธียกมือขึ้นพันศีรษะ

6) การบรรจุญัตติ

(1) ประธานสภาต้องบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระภายในเวลาอันสมควร ในสมัยประชุมนั้น

(2) ญัตติที่เสนอด้วยวาจา ประธานสภาต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุม คราวนั้น

(3) กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาได้ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่น ในสมัยประชุมนั้น

7) ห้ามมีการเสนอญัตติอื่น ในขณะที่สภาท้องถิ่นกำลังประชุมเพื่อพิจารณาญัตติใดอยู่ ยกเว้น

(1) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

(2) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามหมวด 8 แห่งระเบียบนี้

(3) ขอให้ลงมติ

/ (4) ขอให้แยก...

(4) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ

(5) ขอให้ปิดอภิปราย

(6) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

(7) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(8) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ 118 ข้อ 120 หรือ ข้อ 121 ตามระเบียบนี้

(9) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ (10) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่น ขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติ

5.7 ร่างข้อบัญญัติ

ร่างข้อบัญญัติต้องแบ่งเป็นข้อและมีบันทึก ประกอบด้วย

1) หลักการของร่างข้อบัญญัติ

2) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

5.7.1 การเสนอร่างข้อบัญญัติ

เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมานี้ และตรวจเห็นถูกต้อง ตามระเบียบการประชุมนี้แล้ว ต้องส่งสำเนาให้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนการประชุม ยกเว้นกรณีประชุมรีบด่วน ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ก่อนเวลาประชุม

สำหรับองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ต้องนำเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติอื่น

5.7.2 การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

1) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ ต้องพิจารณาเป็น 3 วาระ แต่ที่ประชุมสภาจะอนุมัติให้พิจารณา 3 วาระรวดเดียวได้ โดยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณา 3 วาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณาวาระที่ 2 ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ ประธานที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

2) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ จะพิจารณา 3 วาระ โดยจะพิจารณา รวดเดียวไม่ได้ และในวาระ 2 ต้องกำหนดเวลาเสนอคำแปรญัตติไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง นับแต่สภามีมติรับหลักการ

3) วาระการพิจารณา

(1) วาระที่ 1 เรื่อง รับหรือไม่รับหลักการ และห้ามให้มีการลงมติก่อนที่สมาชิกสภา ได้ อภิปรายเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว หรือสภาจะให้คณะกรรมการสภาพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

/ (2) วาระที่2...

(2) วาระที่ 2 ควรตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้ โดยเฉพาะอย่างย่างร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ

ถ้าสภาไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

- 1) ให้ประธานสภานำปรึกษาเพื่อเลือกสมาชิกเป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติ (ใช้วิธีเลือกทรงประธานสภา)
- 2) แจ้งมติ และรายชื่อกรรมการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอทราบภายใน 3 วัน นับแต่วันที่สภาไม่รับหลักการ
- 3) แจ้งมติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในวันถัดจากวันมีมติ

5.7.3 ร่างข้อบัญญัติตกไป

- 1) ร่างข้อบัญญัติที่สภาไม่รับหลักการ
- 2) ร่างข้อบัญญัติที่สภาลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติ

ผลเมื่อร่างข้อบัญญัติตกไป

- 1) ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป เว้นแต่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น
- 2) ห้ามเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการเดียวกันในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาอนุญาตเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

5.7.4 การถอนญัตติ ค าแปรญัตติ แก้ไขข้อความ หรือขอถอนชื่อ

การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ จะกระทำเมื่อ

- 1) ต้องการแก้ไขข้อความในญัตติร่างข้อบัญญัติที่เปลี่ยนหลักการ
- 2) ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือผู้ร่วมเสนอญัตติ

จะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ ได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้วจะทำได้ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภา หรือที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ (ค าแปรญัตติชั้นคณะกรรมการฯ) กรณีถือว่าถอนญัตติ

1) ถึงวาระพิจารณาแล้ว ผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปราย หรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภา ให้ถือว่าได้ถอนญัตติ / คำแปรญัตตินั้น

2) กรณีผู้บริหารเสนอญัตติ / แปรญัตติ อาจมอบหมายให้รองนายกฯ เลขานุการฯ ที่ปรึกษาฯ เป็นผู้อภิปรายชี้แจงหรือแถลงแทนก็ได้ แต่ต้องทำเป็นหนังสือ

5.8 การอภิปราย

5.8.1 การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา

1) สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้นพันศีระฆะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่ง จัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาท้องถิ่น ให้ใช้เวลาตามสมควร หากใช้เวลาเกินสมควรและมี ผู้อื่นจะอภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้ เมื่ออภิปรายมา 10 นาทีแล้ว (ตามระเบียบข้อ 67)

/ 2) การอภิปราย...

- 2) การอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษาห้ามกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็น
- 3) ห้ามใช้คำหยาบคายใส่ร้ายป้ายสีผู้ใด
- 4) ห้ามกล่าวถึงชื่อบุคคลใดๆ เว้นแต่หากจำเป็น
- 5) ห้ามนำเอกสารมาอ่านในที่ประชุมฟัง เว้นแต่จำเป็น
- 6) ห้ามนำ วัตถุใดๆ เข้ามาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

5.8.2 การอนุญาตให้อภิปราย และลำดับการอภิปราย

- 1) ให้ผู้เสนอญัตติ หรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน กรณี มีหลายคนให้ประธานอนุญาต ให้อภิปรายครั้งละ 1 คน
- 2) ผู้คัดค้าน (ถ้ามี)
- 3) ผู้สนับสนุนผู้เสนอ หรือผู้แปรญัตติ
- 4) ผู้สนับสนุนผู้คัดค้าน ให้อภิปรายสลับกัน ถ้าไม่มีอีกฝ่ายก็ให้ฝ่ายนั้นอภิปรายต่อเนื่องได้

5.8.3 การปิดอภิปราย

การปิดอภิปรายจะกระทำได้เมื่อ

- 1) ไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป
- 2) ประธานเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้วประธานเสนอให้วินิจฉัยว่าควรปิดอภิปรายหรือไม่ เว้นแต่ อภิปรายกรณีสมาชิกถูกกล่าวหา ตามข้อ 72 ให้อภิปรายจนหมดข้อสงสัย ห้ามรวบรัดอภิปราย
- 3) เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานเสนอให้ลงมติ

5.8.4 การรักษาระเบียบการประชุม

- 1) เมื่อประธานเตือน สมาชิกต้องปฏิบัติตามทันที (ตามระเบียบข้อ 66)
- 2) เมื่อเห็นว่ามีผู้กระทำผิดระเบียบการประชุม สมาชิกสภาอาจยืนหรือยกมือร้องขอต่อประธานให้วินิจฉัย
- 3) ค วินิจฉัยเป็นเด็ดขาดและห้ามอภิปรายในเรื่องนี้อีก (ตามระเบียบข้อ 70)
- 4) ขณะอภิปราย ถ้าประธานยื่น ให้สมาชิกระงับการอภิปรายแล้วนั่งลงทันทีและสมาชิก ต้องฟังประธาน

5.9 การลงมติสภา

5.9.1 วิธีการออกเสียงลงคะแนน

- 1) เปิดเผย ให้ใช้วิธียกมือพ้นศีรษะ เว้นผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน เสนอให้ใช้วิธี ยืนขึ้น หรือ เรียกชื่อตามลำดับอักษร และที่ประชุมเห็นชอบ
- 2) ลับ
 - (1) ในกรณี กม. กำหนดให้ออกเสียงลงคะแนนลับ

/ (2) ในกรณี...

(2) ในกรณี ผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ที่อยู่ในที่ประชุมเสนอให้ออกเสียงลับและสภาเห็นชอบ

3) วิธีการ เขียนเครื่องหมายบนกระดาษใส่กล่องที่จัดให้ แล้วประธานเรียกชื่อตามลำดับอักษรนำของมาใส่หีบด้วยตนเองต่อหน้าประธาน

5.9.2 การลงมติ

- 1) ก่อนลงมติ ประธานต้องตรวจสอบว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ถ้าไม่ครบลงมติไม่ได้
 - 2) หลัก “หนึ่งคนหนึ่งเสียง”
 - 3) ประธานที่ประชุมออกเสียงในฐานะสมาชิก โดยไม่ต้องลงจากที่นั่งประธานก็ได้
 - 4) ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน และให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นเกณฑ์
 - 5) กรณี ประธานถามและไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่าเห็นชอบ
 - 6) กรณีสมาชิกเข้ามาเมื่อเริ่มลงคะแนนแล้ว
- (1) กรณีเปิดเผย - มีสิทธิออกเสียงร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้
- (2) กรณีลับ - มีสิทธิออกเสียงได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนน

5.9.3 การนับคะแนนและประกาศลงคะแนน

- 1) เมื่อนับเสร็จแล้วประธานต้องประกาศคะแนนทันที ให้ประกาศด้วยว่าได้คะแนนข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่
- 2) ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น กรณีคะแนนเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงชี้ขาด และอาจบอกเหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

5.10 กระตุ้ถาม

5.10.1 ความหมายและประเภทกระตุ้ถาม

กระตุ้ถาม คือ ค าถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น กระตุ้ถามมี 2 ประเภท คือ 1) กระตุ้ถามทั่วไป 2) กระตุ้ถามด่วน

5.10.2 หลักเกณฑ์การตั้งกระตุ้ถาม

- 1) แต่ละกระตุ้ที่ผู้ตั้งและซักถามได้เพียงคนเดียว
- 2) ในการประชุมครั้งหนึ่ง คนหนึ่งตั้งได้ 1 กระตุ้ ยกเว้นประธานสภาอนุญาต
- 3) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม 8 ประการ ดังนี้
 - (1) มีความเชิงประชด เสียดสี หรือแก่งกล่าวใส่ร้าย
 - (2) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก

/ (3)ในเรื่อง...

- (3) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป
- (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (5) เพื่อให้ออกความเห็น
- (6) ในปัญหาข้อกฎหมาย
- (7) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ
- (8) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

4) ทำเป็นหนังสือ (แนบท้ายระเบียบ) และยื่นต่อประธานสภา เพื่อเสนอล่วงหน้า และ ให้ประธานสภาส่งกระทู้ให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมบรรจุเข้าระเบียบวาระภายใน 7 วัน นับแต่ ส่งกระทู้ให้ผู้บริหาร

5.10.3 กระทู้ถามด่วน

- 1) กระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวประโยชน์สำคัญหรือเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วนกระทบประชาชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องรีบชี้แจง และดำเนินการโดยทันที
- 2) ประธานต้องรีบส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมกับกำหนดเวลาตามความสำคัญและความสนใจของประชาชน
- 3) ประธานต้องอนุญาตให้ถามกระทู้ถามด่วนก่อน (ตามลำดับ)
- 4) เมื่อผู้บริหารตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ซักถามได้อีก 3 ครั้ง

5.10.4 การสิ้นสุดของกระทู้ถาม

- 1) การถอนกระทู้ถาม
 - (1) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก
 - (2) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น
- 2) กระทู้ถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามตกไป

5.10.5 การตอบกระทู้ถาม

- 1) ผู้บริหารมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยต้องให้สภาทราบภายใน 7 วัน
- 2) ผู้บริหารขอเลื่อนการตอบได้ และขอให้ที่ประชุมโดยต้องชี้แจงเหตุผลพร้อมกำหนดเวลาที่ จะตอบ หากนานเกินไป (สภามีสิทธิกำหนดเวลาให้ตอบได้)

5.10.6 กระทู้ที่ยังไม่ตอบระงับไป

- 1) ครบวาระสภาท้องถิ่น
- 2) ยุบสภาท้องถิ่น
- 3) ปิดสมัยประชุม
- 4) ผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง

5.11 คณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี 2 ประเภท คือ

1) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน 2) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือ มิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของ จำนวน กรรมการวิสามัญทั้งหมด

5.11.1 หน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ใน กิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อ พิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสภาท้องถิ่นได้ตามสมควร

5.11.2 การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

- 1) การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้
- 2) ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง
- 3) การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น
- 4) สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้
 - (1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
 - (2) คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ
 - (3) คณะกรรมการอื่นๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

5.11.3 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- 1) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- 2) ตาย
- 3) สมาชิกสภาของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง
- 4) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง
- 5) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

/ ช่วงบ่าย...

วันที่ 9 มกราคม 25๖6 (13.00 - 15.30 น.) ช่วงบ่าย

คณะผู้เข้ารับการอบรม และศึกษาดูงานได้รับความรู้โดยวิทยากร นายศุภกิจ เอกมณี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านคา ณ ศาลาประชาม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง มีหัวข้อดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ปัจจุบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนพยายามหาแนวทางในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทย เนื่องจาก ภาคการเกษตรยังพบปัญหาเกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ต้องย้ายถิ่นฐานไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ส่งผลทำให้คนรุ่นใหม่หันหลังให้อาชีพเกษตรกรเพิ่มขึ้น เนื่องจากคนรุ่นใหม่มองว่าอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพ ที่ลำบาก ให้ผลตอบแทนต่ำ และมีรายได้ที่ไม่แน่นอน ซึ่งทางรัฐบาลพยายามส่งเสริม พัฒนาและผลักดันภาค การเกษตรหลายด้าน โดยในปี 2559 รัฐบาลมีนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นนโยบายในการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การเกษตรแบบเดิม ให้เป็นการเกษตรแบบใหม่ที่เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับตัวผลผลิตของตนเอง โดยการนำ นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยพัฒนาภาคการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งรูปแบบในการพัฒนาด้านการเกษตรใน ปัจจุบันมีหลายแนวทาง เช่น การพัฒนาที่ตัวผลผลิต การพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิต การพัฒนาโดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม ของสินค้าเกษตร เป็นต้น ทุกแนวทางมีเป้าหมายเดียวกันคือการเพิ่มรายได้ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับเกษตรกร เช่นเดียวกับการพัฒนาการเกษตรไปสู่การท่องเที่ยวก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้ และเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตของ เกษตรกรในรูปแบบที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่น่ารายได้มาสู่ชุมชนหรือประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสวนเองและสามารถพัฒนาสวนของตัวเองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว และ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกิจกรรมหนึ่งในการฟื้นฟู ทรัพยากรเกษตรและการจัดสรรผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แม้ว่าในจังหวัดที่เป็นจังหวัดสำหรับท่องเที่ยวจะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่ก็พบปัญหาว่าลักษณะการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังไม่เป็นที่นิยมมากในคนส่วนมาก รวมถึงรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบันมีประสิทธิภาพรองรับ นักท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ และการท่องเที่ยวเหมาะกับนักท่องเที่ยวบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งยังขาดจุดเด่น จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงยังไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ โดยบทความนี้จะนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่จะช่วยให้ภาคบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถแข่งขันกันได้อย่างยั่งยืน

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรถูกจัดไว้หลากหลายรูปแบบตามลักษณะกิจกรรมที่แตกต่างกัน ดังนี้ รูปแบบการท่องเที่ยวจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2557) แบ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรออกเป็น 3 รูปแบบ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

/ 1. รูปแบบการท่องเที่ยว...

1. รูปแบบการท่องเที่ยวรายบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ความรู้อด้านเทคโนโลยี การจัดการ การตลาดกับผู้เยี่ยมชม จากประสบการณ์เกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกรรายบุคคล เช่น เกษตรกรทำสวนผลไม้ ดอกไม้ รวมถึงฟาร์มสัตว์ เป็นต้น

2. รูปแบบการท่องเที่ยวตามฤดูกาล เป็นการจัดกิจกรรมตามฤดูกาล เช่น จัดงานตามฤดูผลไม้ทุเรียน เงาะ เป็นต้น ซึ่งการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีเฉพาะในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตรเท่านั้น

3. รูปแบบการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร เป็นการจัดกิจกรรมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในชุมชน เกษตรกรร่วมกันจัดตั้งบริหาร และจัดการท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความร่วมมือสนับสนุนใน การจัดทำโครงสร้างกายภาพ การจัดภูมิทัศน์ การให้แนวความคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่ และความสามารถของเกษตรกรในชุมชน

นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบ่งรูปแบบตามกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิตแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมการสาธิต ได้แก่ ฟาร์มเพาะเห็ด ฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และแปรรูปอาหาร แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จะเตรียมขั้นตอนต่างๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทนี้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มาศึกษาดูงาน หรือนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และต้องการประสบการณ์ไปพัฒนาอาชีพเกษตรของตนเอง

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งหมดมีกิจกรรมการให้ความรู้ แต่ไม่ใช่กิจกรรมหลักของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด มีแหล่งท่องเที่ยวบางประเภทเท่านั้นที่เน้นกิจกรรมการใช้ ความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ มีการเตรียมสถานที่ การบรรยายและวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับ เกษตรอินทรีย์ กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทนี้นั้นเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการหาความรู้และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบจำหน่ายสินค้าชุมชนแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการจำหน่ายผลผลิต และผลิตภัณฑ์การเกษตร แต่โดยภาพรวมแล้วการจำหน่ายสินค้าให้นักท่องเที่ยว มิใช่กิจกรรมหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีเพียงแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่รวบรวมสินค้าชุมชนเพื่อการจำหน่ายโดยมีการสาธิตการแปรรูปขนมชนิดต่างๆ ร่วมด้วย

4. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบแนะนำธุรกิจเกษตร กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และฟาร์มเพาะเห็ดเกษตรกรจากพื้นที่ต่างๆ เดินทางมาท่องเที่ยวในรูปแบบการศึกษาดูงาน แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้นอกจากจะให้ข้อมูลด้านการผลิตและการลงทุน แล้วยังผลิตวัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งและการเพาะเห็ดเพื่อจำหน่ายให้ผู้สนใจลงทุนธุรกิจ

สถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของประเทศไทยในปัจจุบัน

การท่องเที่ยวของประเทศไทยลักษณะที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังขาดจุดขายที่ชัดเจน รวมถึงไม่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงระดับสากล นอกจากนี้ ยังพบว่าในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาและ

/ อุปสรรค...

อุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่งออกได้ เป็น 4 ประการ คือ เกษตรกร แรงงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและนโยบาย และงบประมาณ มีรายละเอียดดังนี้

1. เกษตรกรหรือชาวบ้านชุมชนให้ความสนใจด้านการท่องเที่ยวไม่มากนักและขาดความรู้ด้านการบริหาร จัดการด้านการท่องเที่ยวบางส่วนชาวบ้านหรือเกษตรกรเห็นว่าน่าจะดำเนินงานได้แต่ไม่สนใจอยากดำเนินงาน เนื่องจากต้องมีการเตรียมการค่อนข้างมากและการบริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว แม้ว่าจะมีการฝึกอบรม ด้านการท่องเที่ยวและการแนะนำถึงผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐแล้วก็ตาม นอกจากนี้นักท่องเที่ยวขาดความรับผิดชอบมีการทำลายต้นไม้หรือสิ่งผลไม้ที่ยังไม่สุกดี ทำให้ต้นไม้บางส่วนเสียหายเกษตรกรบางส่วน จึงไม่สนใจดำเนินการ

2. ปัญหาด้านแรงงานและผู้สืบทอด เนื่องจากปัจจุบันปัญหาแรงงานด้านการเกษตรมีน้อยแรงงานส่วนหนึ่ง เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมทำงานในโรงงาน เนื่องจากเป็นงานที่สบายกว่า มีสวัสดิการและความมั่นคงดีกว่าจึงทำให้ แรงงานภาคการเกษตรขาดแคลนและลูกหลานเจ้าของสวนผลไม้เองก็ไม่นิยมหรือสืบทอดกิจการต่อ ดังคำกล่าวของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ “คนที่มีฐานะส่งลูกไปเรียนแต่ลูกกลับมา ไม่ไปทำแบบพ่อหรือกะ ไปทำงานเอกชนบ้าง คนสืบทอด ก็จะหายไป”

3. เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ตามการหมุนเวียนที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัด เช่น ผู้ว่า ราชการจังหวัดเกษตรจังหวัด เป็นต้น ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือจัดทำโครงการต่างๆ ใหม่ ทำให้โครงการ ขาดความต่อเนื่อง อาจเกิดการชะลอการดำเนินงานหรือยุติโครงการไป

4. งบประมาณดำเนินงานขาดการต่อเนื่อง พบว่า ปัญหาอุปสรรค ของการทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกิดจากด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนใหญ่เป็นของนายทุน จากที่ประชาชนมีการขายให้นายทุน หรือผู้ที่มาจ้บซื้อที่ดิน บริเวณนั้นเพื่อทำรีสอร์ท หรือสวนพืชผักผลไม้ทำให้บาง ครั้งกลายเป็นคนนอกพื้นที่เข้ามาอยู่อาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวบ้านก็จะหายไป การสืบทอดอาชีพ ดั้งเดิมของบรรพบุรุษเริ่มลดลง รวมถึงด้านแนวโน้มของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะทำงานในระบบราชการหรือบริษัทเอกชน มากกว่ากลับมาทำสวนหรือบางคนก็ได้ทำธุรกิจในด้านอื่นๆ จึงทำให้โอกาสที่สวนเกษตรกรรมต่างๆ จะสืบทอดกิจการ ถึงรุ่นหลานมีน้อยลง ซึ่งส่งผลให้การสืบทอดภูมิปัญญาในการทำเกษตรกรรมต่างๆ หดหายไป ด้านการมีส่วนร่วมคนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างกระจ่างชัดที่จะก่อให้เกิด ประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืน ทำให้แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชน ยังไม่ได้รับความสนใจจาก ประชาชนทั่วไป ชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาและร่วมกันในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ หรือการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการร่วม รับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การส่งเสริมด้านงบประมาณ ปัจจุบันนโยบายการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังไม่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน การจัดสรร งบประมาณของภาครัฐส่วนมากจึงอยู่ในส่วนของการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการท่องเที่ยวจึงมีจำนวนน้อยมาก

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคต

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับศักยภาพความเหมาะสมแต่ ละพื้นที่ รวมถึงการนำสิ่งใหม่ๆ เข้ามาสร้างความแตกต่างให้กับการท่องเที่ยว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเน้นการพัฒนาแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับ ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว กลยุทธ์พัฒนาด้านการตลาดและ ประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์พัฒนาด้านอื่นๆ ดังนี้

1.1 ต้องจัดในรูปแบบของกิจกรรมชุมชน การบริหารงานต้องมีความโปร่งใส มีกฎเกณฑ์ ระเบียบที่ยอมรับ และรับรู้กันโดยทั่ว สามารถตรวจสอบได้ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเป็นระยะเพื่อไม่ให้ เกิดการผูกขาดอำนาจ

1.2 พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนให้เหมาะสม โดยส่งเสริมให้มี รูปแบบการท่องเที่ยวเชิง เกษตรที่หลากหลาย หาเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของชุมชน รูปแบบการท่องเที่ยว เชิงเกษตรเฉพาะตัวมีเอกลักษณ์ของ ชุมชน ทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างความแตกต่างกับ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3 แสวงหาโอกาสในการขยายตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ โดยเฉพาะตลาดในประเทศและ ขยายเครือข่ายการ ตลาดจากตลาดในประเทศและต่างประเทศ

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพโดยการปรับแก้ไขข้อจำกัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัยาศัยควบคู่ กับ การท่องเที่ยว โดยการปรับแก้ไขข้อจำกัดโดยพัฒนาให้เป็น แหล่งเรียนรู้ตามอัยาศัยควบคู่กับการ ท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดให้ชุมชนได้ร่วม กันค้นหาจุดเด่นของตนเอง เพื่อมาสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน โดยเน้นสิ่งที่มีในชุมชนเป็นหลัก เพื่อนำมาใช้เป็นจุดขาย ทาง การท่องเที่ยว

3. แนวทางนำทฤษฎีใหม่มาประกอบในการดำเนินงาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเกษตรอินทรีย์ พบว่าการประกอบธุรกิจและการดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ สามารถท่องเที่ยว ได้ ตลอดทั้งปี เกษตรกรต้องนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาประกอบในการดำเนินงาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบ เกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี ใช้ปุ๋ยชีวภาพ จากการหมักเศษวัสดุเหลือใช้ กิ่งไม้ ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ทำ เกษตรแบบผสมผสาน ไม่ยึด ติดกับพืชผลทางการเกษตรอย่างเดียว เพราะอาจเกิดปัญหาจากความ แปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ความแปรปรวน ทาง การตลาด และเป็น การเพิ่มความหลากหลายของผลผลิต และเพิ่มความน่าสนใจในการมาเยือน ส่วนด้านการค้า การตลาด เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมจากชุมชน โดย การรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือภาคีในระดับท้องถิ่นเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันการกำหนดราคาขาย ทั้งยัง มีส่วนช่วยให้เกิดการจ้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น และหน่วย งานภาครัฐ ในการสนับสนุน และส่งเสริมให้ความรู้ด้านการจัดการ การบริหารการท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ รองรับจำนวน นักท่องเที่ยวในอนาคต และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เดินทางสะดวกปลอดภัย และได้รับรางวัลด้านการ ท่องเที่ยว เพื่อสร้างมาตรฐาน และความน่าเชื่อถือแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้เกษตรกรต้องมีเครือข่ายทาง ธุรกิจ ร่วมด้วย

4. แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยพิจารณาร่วมกับห่วงโซ่อุปทาน การแข่งขันของภาคการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในปัจจุบันเริ่มมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวที่ได้มีรูปแบบส่วนใหญ่เป็นลักษณะของ นายทุนมากกว่ากลุ่มเกษตรกรหรือชุมชน ทำให้รายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเข้าถึงเกษตรกรจำนวนน้อย การที่จะ ทำให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นเกษตรกรและชุมชนทำร่วมกันสามารถแข่งขันได้นั้นควรมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย

การทำปุ๋ยหมักเพื่อแก้ปัญหาปุ๋ยยามีราคาแพง

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต ลดการนำเข้าปุ๋ยจากต่างประเทศ และให้เกษตรกรเข้าถึงปุ๋ยที่มีคุณภาพ เพียงพอ และทั่วถึง ทั้งมาตรการระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว ดังนี้ มาตรการแก้ไขปัญหาระยะสั้น เตรียมการช่วยเหลือเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจากปัญหาราคาปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น อาทิ โครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service) ระยะที่ 2 มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน แจกความประสงค์เข้าร่วมโครงการ จำนวน 299 ศูนย์ พื้นที่ 58 จังหวัด เกษตรกร 52,170 ราย พื้นที่ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 250,398 ไร่ การชดเชยราคาปุ๋ยให้แก่เกษตรกร โดยเน้นขับเคลื่อน 4 ด้าน คือ

(1) การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพสูง “4 ถูก ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา ถูกวิธี”

(2) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช/ การใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานแก่เกษตรกร (ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ)/ปรับปรุงดินให้ pH เหมาะสม

(3) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงปุ๋ยและจัดหาปุ๋ยเคมีที่มีคุณภาพใช้ในชุมชนอย่างพอเพียง และทั่วถึง

(4) พัฒนาและสนับสนุนงานวิจัยการใช้ปุ๋ยตามสภาพดินให้ครอบคลุมทุกชนิด นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ ยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์นำเอาปุ๋ยคอกมาใช้ในภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ทั้งในนาข้าว พืชสวน พืชไร่ ในการบำรุงดิน การรองพื้นในหลุมปลูก ซึ่งปุ๋ยจากมูลสัตว์ สามารถนำมาใช้ในการผลิตพืชในครัวเรือน เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนการผลิตได้ โดยปัจจุบันเกษตรกรได้มีการนำเอามูลสัตว์ไปผลิตเป็นปุ๋ยคอก ทั้งในรูปแบบผงอัดเม็ด และแบบน้ำ เพื่อนำไปใช้เอง และจำหน่ายให้เกษตรกรทั่วไป ในภาคการเกษตร และเชิงพาณิชย์ ช่วยให้สามารถทดแทนปุ๋ยเคมีที่ราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม ในการใช้ปุ๋ยคอก ควรต้องได้รับการแนะนำ วิธีการบริหารจัดการ วิธีการใช้ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับพืชแต่ละประเภท ได้แก่ ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และปุ๋ยพืชสด ส่งเสริมการไกลบตอซัง ใช้น้ำหมักชีวภาพและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรตอซังพืช ป้องกันปัญหาหมอกควันและลดสภาวะโลกร้อน รวมทั้ง ผลักดันการตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด การหมუნเวียนนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักให้เกิดประโยชน์ และสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ ให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

/ การพัฒนา...

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีนโยบายพัฒนาารัฐบาลประเทศไทย โดยให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานราก ประชากรในชนบทส่วนใหญ่ยึดอาชีพหลักคือการเกษตร ซึ่งทำแบบยังชีพที่มีความสอดคล้องกับประเพณี วิถีชีวิตวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนไทย โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ ตลอดจนภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ จนปัจจุบันการพัฒนาการเกษตรจากเดิมแบบยังชีพพึ่งพาตนเองได้ภายในชุมชน สู่อุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการผลิต เพื่อจำหน่ายมากขึ้น รัฐบาลมีการส่งเสริมให้ชุมชนจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยให้ชุมชนได้ปรับเปลี่ยน การพึ่งพิงปัจจัยต่างๆ จากภายนอกชุมชนเป็นการพึ่งตนเองภายในชุมชน โดยอาศัยทุนของตนเอง และทุนของชุมชนที่มี ดังนั้น ชุมชนจึงต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาตัวเองให้เข้มแข็งพึ่งตัวเองได้ ทั้งนี้จำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องจากจะต้องมีการบริหารจัดการให้ไปในทางสายกลางก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น วิสาหกิจชุมชน จึงมีความสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับเศรษฐกิจฐานรากซึ่งจะเห็นได้จากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลกส่งผลให้หลายประเทศที่เคยเป็นประเทศมั่งคั่งเกิดวิกฤติเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ เป็นที่มาจากการไม่ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานรากที่เป็นพื้นฐานของคนในประเทศ สำหรับประเทศไทยปัจจุบันมีการพัฒนาของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างวิสาหกิจชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกชุมชนของประเทศ ส่งผลให้มีปริมาณวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามยังพบว่าวิสาหกิจชุมชนที่กำลังจัดตั้งขึ้นและที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว บางแห่งมุ่งเน้นการตอบสนองด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ยังไม่สามารถประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างบูรณาการเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการทำให้วิสาหกิจชุมชนไม่สามารถสนองตอบต่อชุมชนได้

การสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงให้มากกว่าการสร้างรายได้ของวิสาหกิจชุมชนนั้นๆ ซึ่งแนวทางหนึ่งในการทำให้วิสาหกิจชุมชนมีการเติบโตอย่างยั่งยืนคือ การคำนึงถึงการสร้างโอกาสจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยระบบการบริหารจัดการที่ดี โดยผู้นำของวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ โดยการสร้างองค์ความรู้ในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น การสร้างรายได้การพัฒนาทางด้านการตลาดยุคใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดระบบการจัดการภายในชุมชนได้แก่ การรวมตัวกันขยายสมาชิกในชุมชน การสร้างเครือข่าย การเห็นแก่ส่วนรวม รวมถึงต้องมีความรู้ด้านการเงินการบัญชี โดยสามารถใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชี เพื่อการวางแผนการผลิต การตลาดตลอดจนการบริหารจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายของวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจมีความเข้มแข็งและพัฒนาตนเองได้ และจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านมา มีประเด็นปัญหาส่วนหนึ่ง คือ มิติด้านระบบบัญชีซึ่งมีปัญหาส่วนหนึ่งที่พบ เช่น การรวบรวมข้อมูลจذبบันทึกที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่สามารถแสดงถึงต้นทุนและกำไรที่ชัดเจนได้ เนื่องจากขาดความครบถ้วนในการรวบรวมข้อมูล หลักฐานเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีรวมถึงขาดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินการบัญชีในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนให้

/ เกิดขึ้น...

เกิดขึ้นกับวิสาหกิจชุมชนด้วยการบริหารจัดการด้านการเงินการบัญชีจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้นำวิสาหกิจชุมชนต้องให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีบริหารการเงินด้วยหลักความพอประมาทมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน เพื่อให้การพัฒนานำไปสู่ความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนเมื่อวิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในชุมชนซึ่งผลสุดท้ายคือ ทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ 11 มกราคม ๒๕๖๖ (ช่วงเช้า)

คณะฝึกอบรมและศึกษาดูงานฯ เข้ารับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานควบคุมไฟฟ้าและหมอกควัน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยวิทยากรได้แนะนำพื้นที่ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองในตั้งอยู่ที่ตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ทั้งหมด 269.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 168,312 ไร่ มีอาณาเขตบริเวณติดกับตำบลเทอดไทย ตำบลแม่สองในตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่ฟ้าหลวงไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 52 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นภูเขาสลับซับซ้อน พื้นที่ทางทิศเหนือเป็นที่สูงสลับที่ตอน ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบ มีเขตแดนบางส่วนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแหล่งชุมชนตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำสำคัญต่างๆ เช่น แม่น้ำคำ แม่น้ำห้วยหยวก แม่น้ำห้วยหก แม่น้ำแม่สะแลบ โดยส่วนใหญ่พื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนทั้งหมด มีถนนทางหลวงชนบท ตัดผ่านจากปากทางแม่สองลงถึงสามแยกอีกก็้อผ่านไปถึงบ้านเทอดไทย ตำบลเทอดไทย จะแยกไปสิ้นสุดที่บ้านหัวแม่คำ ตำบลแม่สองใน

มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 25,789 คน แบ่งเป็น 27 หมู่บ้าน 6 ชนเผ่า ได้แก่ “จีน ,อาข่า,ลีซอ ,ลาหู่ ,เมี่ยน ,ไทยเขิน” ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน ค้าขาย หัตถกรรมในครัวเรือนและอุตสาหกรรมในครัวเรือน และรับจ้างทั่วไป โดนสินค้าที่ขึ้นชื่อคือชา กาแฟ และเก๊กฮวย ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

ปัญหาในพื้นที่ของจังหวัดเชียงรายในทุกปีจะมีหมอกควันปกคลุมในพื้นที่เป็นจำนวนมาก สาเหตุมากจากการเผาไร่ทั้งจากทางฝั่งไทยและฝั่งเพื่อนบ้าน อบต.แม่สองในจึงได้สร้างความเข้มแข็งของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วม การสร้างความรู้และสร้างจิตสำนึก และการสร้างภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันและยุติเหตุไฟป่า อบต.แม่สองในได้มีการวางแผนร่วมกับชุมชนโดยมีการตั้งกฎชุมชนเพื่อบังคับใช้ เช่น

1. การทำแนวกันไฟโดยร่วมมือกับชาวบ้านในชุมชน ร่วมกันทำแนวกันไฟรอบพื้นที่ รวมถึงพื้นที่ที่ติดชายแดน
2. การลงทะเบียนเพื่อเผาไร่ หากใครไม่ลงทะเบียนจะไม่สามารถเผาไร่ได้ และจะมีการกำหนดคิวการเผา ซึ่งจะสามารถเผาได้ไม่เกิน 5 ไร่ /วัน และจะต้องเผาไร่วันที่ลงทะเบียนไว้เท่านั้นหากเลยวันไปแล้วจะห้ามเผาทันที
3. มีการประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน ประกาศการห้ามเผาในทุกหมู่บ้าน
4. มีการสร้างหอคอยสังเกตไฟป่า ร่วมกับหน่วยเสือไฟของอุทยานฯ ตามเส้นทางธรรมชาติ และจัดเวรยามเฝ้าระวัง สังเกตการณ์
5. มีการจัดชุดลาดตระเวนของแต่ละหมู่บ้านเเย่ร่วมกับฝ่ายปกครอง

6. มีการลงทะเบียนผู้ที่ต้องการออกไปหาของป่า โดยให้ระบุเวลาเข้า – ออก และเส้นทางที่จะใช้ที่หมู่บ้าน หากเกิดเหตุไฟไหม้จะอนุমানว่าผู้ที่เข้าไปหาของป่าเป็นผู้กระทำ จึงทำให้ผู้ที่เข้าไปหาของป่าจะต้องระมัดระวังและคอยเฝ้าระวังไปด้วยในตัว

7. เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เกษตรกรรม ฝ่ายปกครองนำโดยปลัดอำเภอและหน่วยงานอื่นๆ จะเข้าตรวจสอบพื้นที่ เพื่อหาสาเหตุ หากพบว่าเป็นการตั้งใจและไม่ได้มีการลงทะเบียนจะได้รับโทษ โดยจะยึดพื้นที่คืนเพื่อนำมาเป็นป่าชุมชน

วันที่ 11 มกราคม ๒๕๖6 (ช่วงบ่าย)

คณะฝึกอบรมและศึกษาดูงานฯ เข้ารับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดการชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยวิทยากรได้แนะนำพื้นที่ ดังนี้

อบต.แม่สลองนอก มีลักษณะพื้นที่ทั้งหมดตั้งอยู่บนยอดเขาสูง 5 ยอดดอย มีเทือกเขาลาดชันสลับกับแนวร่องน้ำตั้งอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 1,200 เมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน 115.26 ตารางกิโลเมตร หรือจำนวน 72,045 ไร่ โดยประมาณ มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ประชากรประมาณ 7,534 คน ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ชา กาแฟ เซอร์โคย ข้าว ข้าวโพด และมีการเลี้ยงไก่และสุกร ไร่บริเวณและจำหน่าย เกือบทุกหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก เป็นแหล่งการท่องเที่ยวที่สำคัญจึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาเที่ยวชมในพื้นที่เป็นจำนวนมาก และยังมีการจัดงานเทศกาลชิมชาชาภูระงาม วัฒนธรรมชนเผ่า และกาแฟ ดอยแม่สลอง ในวันที่ 28 เดือนธันวาคม ถึงวันที่ 2 เดือนมกราคม ของทุกปี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในตำบลมีงานทำ ค้าขายมีรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนตำบลแม่สลองนอกมีชนเผ่าหลากหลายถึง 8 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ จีนยูนนาน ไทยใหญ่ อาข่า อีวเมี่ยน ลีซอ ลัวะ ลาหู่และไทยพื้นราบ ซึ่งมีการนับถือศาสนาหลายศาสนาเช่น

- นับถือศาสนาพุทธ
- นับถือศาสนาคริสต์
- นับถือศาสนาอิสลาม
- นับถือบรรพบุรุษ

ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่
- ประเพณีตรุษจีน
- ประเพณีไหว้พระจันทร์
- ประเพณีไล่ชิงช้า

- งานเทศกาลชิมชา ซากุระงาม วัฒนธรรมชนเผ่า และกาแฟ ดอยแม่สลอง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตตำบลแม่สลองนอกได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากชา กาแฟ ผลไม้ การปิดผ้าชุดชนเผ่า สินค้าผลิตภัณฑ์ชนเผ่าต่างๆ ภาษาถิ่น

- ภาษาจีนยูนนาน
- ภาษาอาข่า
- ภาษาลาหู่
- ภาษาลัวะ
- ภาษาเมี่ยน
- ภาษาลีซู
- ภาษาไทยใหญ่

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าและของที่ระลึกตำบลแม่สลองนอก

- ผลิตภัณฑ์จากชา
- ผลิตภัณฑ์กาแฟ
- ผลไม้เมืองหนาว
- งานหัตถกรรมชาวเขา

โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาทั้งชุมชนและองค์กร คือ พัฒนาคน ชุมชน อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ในการพัฒนาชุมชนนั้นประชาชนจะต้องมีความรู้และต้องมีสุขภาพที่ดี อีกทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชน ส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการอนุรักษ์ชนเผ่าให้มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลัง และพัฒนาการคมนาคมให้มีการเดินทางที่สะดวก เพื่อให้ นักท่องเที่ยวและประชาชนสามารถเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น เป็นการส่งเสริมและเพิ่มรายได้ให้กับ ชุมชนมากขึ้น จึงทำให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งทางสังคม และทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

**ความสำคัญด้านการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรม สินค้า การเกษตร
กิจกรรม ในพื้นที่**

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีประเพณีวัฒนธรรมและสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มากมาย เช่น ประเพณีไล่ชิงช้า เป็นประเพณีที่สะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีความงดงามและเรียบง่ายของ ชาติพันธุ์อาข่าในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ที่มีความผูกพันอยู่กับการเกษตร เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองให้กับ ความงอกงามของพืชผลที่ลงมือปลูกไว้ ควบคู่กับการทำพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษ ซึ่งสร้างความประทับใจให้ผู้ที่มี โอกาสได้ไปร่วมงานมากมาย โดยงานจะจัดขึ้นช่วงเดือนกันยายนของทุก ๆ ปี ณ บริเวณหน้าลานพระสยาม

/ เทวาริราช...

เทวาริราช บ้านสามแยกอีโก้ ซึ่งเป็นจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นทิวเขาสลับซับซ้อนกับก้อนเมฆ นับเป็นจุดชมวิวที่สวยงามอีกแห่งของจังหวัดเชียงรายอีกด้วย และยังมี งานวัฒนธรรมชาวดอย ดอกบัวตองบานที่บ้านหัวแม่คำ เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทยภูเขาชาติพันธุ์ ภายในงานมีกิจกรรมการแสดงวัฒนธรรมและวิถีชนเผ่าชาติพันธุ์ต่างๆ การจัดงานระหว่างกลางเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ในส่วนของการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ นั้น จะมีอีกหลากหลายพื้นที่ เช่น เกษตรพื้นที่สูงบ้านห้วยหยวกป่าไซ, ดอยหัวแม่คำ, น้ำตกหัวแม่คำ, ดอกพญาเสือโคร่ง บ้านห้วยหมาก, ไร่ชา, ไร่กาแฟ, ไร่เก๊กฮวย, ลานดอกบัวตองบาน และ วนอุทยานบ้านหัวแม่คำ เป็นต้น

ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงทำให้มีสภาพอากาศที่หนาวเย็น เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางประวัติศาสตร์ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก ชุมชนจึงมีการผลิตสินค้าหัตถกรรม และจัดการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ประชาชนโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าว และข้าวโพด เพื่อบริโภคในครัวเรือน ปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่าย ได้แก่ ชา กาแฟ ผลไม้เมืองหนาว และข้าวโพด นอกจากนี้ ยังมีอาชีพเสริม คือ การรับจ้างทั่วไป จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน หาของป่าขาย และการสร้างรายได้โดยการทำโฮมสเตย์

1. ศักยภาพการผลิตและการจัดการผลผลิตของชุมชน 3 ด้าน คือ ด้านการเกษตร หัตถกรรม และการท่องเที่ยวพบว่า ชุมชนมีเป้าหมายการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนและการผลิตเพื่อจำหน่ายและมีศักยภาพการผลิตและการจัดการผลผลิตของชุมชน ดังนี้

1.1 ศักยภาพการผลิตและการจัดการผลผลิตของชุมชนด้านการเกษตร

ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เน้นการผลิตโดยใช้แรงงานที่มีอยู่ในครอบครัวและช่วยเหลือกันในลักษณะการแลกเปลี่ยนแรงงานระหว่างเพื่อนบ้าน ยึดองค์ความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ มุ่งผลิตเพื่อการยังชีพและจำหน่ายในปริมาณน้อย ดังนั้น จึงไม่ต้องพึ่งพาเครื่องจักรที่มีลักษณะซับซ้อนในวิธีการผลิต กระจายผลผลิตของชุมชนมี 4 วิธี คือ ตลาดในตำบล โครงการหลวง พ่อค้าคนกลาง และขนส่งไปจำหน่ายเองกับตลาดทั้งในเมืองและต่างจังหวัด พืชที่มีการผลิตเพื่อบริโภคมากที่สุด คือ ข้าว ข้าวโพด และผักพื้นบ้านเพื่อใช้ในการยังชีพ ปลูกข้าวโพดในสัดส่วนที่มากเกือบทุกครัวเรือนเพราะมีการเลี้ยงหมูและไก่เพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมและเป็นอาหาร ดังนั้น ต้นทุนที่จะลดค่าใช้จ่ายสิ่งที่มีอยู่คือที่ดินและแรงงาน การปลูกผักพื้นบ้านเป็นแนวทางหนึ่งในการพึ่งตนเองเพื่อลดค่าใช้จ่ายของครอบครัวแต่ยังขาดความตระหนักในการเพาะปลูกให้เป็นผักปลอดภัยจากสารเคมี ยาฆ่าแมลง วิธีการเพาะปลูกที่ถูกต้อง และขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ผัก เนื่องจากไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อปลูกต่อเนื่องเพาะปลูกตามวิธีการผลิต แบบดั้งเดิม คือ ปลูกทิ้งไว้ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่รู้วิธีการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ใช้ปุ๋ยและพ่นยาเพื่อป้องกัน แมลงศัตรูพืชซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว การสะสมของสารเคมีในร่างกายนำมาซึ่งโรคร้ายไข้เจ็บ เป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษาตามมาชาเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่คนในชุมชนปลูกมากที่สุด รองลงมา คือ กาแฟ และผลไม้เมืองหนาว ได้แก่ เชอร์รี่ อะโวคาโด พลัม พลัม บ๊วย และมะคาเดเมีย

/ ด้านการกระจาย...

ด้านการกระจายผลผลิตทางการเกษตรของตำบล จำแนกออกเป็น 4 วิธี คือ (1) จำหน่ายให้โรงงานในตำบลแม่สลองนอก (2) จำหน่ายผ่านโครงการหลวง (3) จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในชุมชน และ (4) ขนส่งไปขายในตัวเมืองเชียงราย เชียงใหม่ และกรุงเทพฯ โดยต้นทุนในการขนส่งสินค้าเกษตรค่อนข้างสูงเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกไม่เอื้ออำนวยในการ เมื่อหักต้นทุนแล้วจะเหลือ ที่เป็นรายได้ให้กับเกษตรกรน้อยมาก ผลผลิตกาแฟ ชาวบ้านที่ไม่มีพาหนะขนส่งจะจำหน่ายในชุมชนให้แก่พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อ เพราะ ไม่ต้องเสียต้นทุนในการขนส่งไปขายที่อื่น ประกอบกับ ไม่มีพาหนะในการขนส่ง ส่วนผลผลิตการจัดการ ผลผลิตสามารถทำได้ 2 วิธี คือ นำไปจำหน่ายในเมือง และขายให้แก่โรงงานอบชาในตำบลแม่สลองนอก ส่วน ผลผลิตของพืชชนิดอื่น ๆ ก็มีลักษณะการจัดการเช่นเดียวกัน คือ หากมีพาหนะในการขนส่งและเมื่อเทียบราคา จำหน่ายแล้วได้ราคาดีกว่าก็จะนำไปจำหน่ายเอง แต่หากราคาจำหน่ายต่างกันไม่มากก็เลือกขายให้แก่พ่อค้า คนกลางหรือโรงงานในตำบล

1.2 ศักยภาพการผลิตและการจัดการผลผลิตของชุมชนด้านหัตถกรรม

ตำบลแม่สลองนอกเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 8 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีองค์ความรู้และทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นสินค้าก่อให้เกิดรายได้เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จากการเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ชุมชนจึงมีการรื้อฟื้นและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมเพื่อจำหน่ายและหารายได้ โดยกลุ่มสตรีและผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ความรู้ด้านผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ อีวเมี่ยน ลาหู่ อาข่า และลีซู ที่สามารถผลิตเป็นสินค้าที่หลากหลายเพื่อเป็นของฝากของตำบล สินค้าส่วนใหญ่ เป็นทั้งการขายเสื้อผ้า ย่อม แบบดั้งเดิมและการประยุกต์เป็นสินค้าใหม่ เช่น กระเป๋าเงิน พวงกุญแจ และหมวก ส่วนใหญ่เน้นขายให้นักท่องเที่ยวตามตลาดในชุมชน อย่างไรก็ตาม งานหัตถกรรมของชุมชนยังเป็นงานที่ทำตามวิถีตามองค์ความรู้ทักษะที่มีการสืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ จึงทำให้คุณภาพของสินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน มีความไม่สม่ำเสมอของเส้นด้ายในการปัก ความละเอียด ในการปัก สี ความสมดุลของรูปแบบเสื้อ รูปแบบสินค้า บรรจุภัณฑ์ และฉลากสินค้า จึงยังไม่เป็นที่ต้องการ ของลูกค้า อีกทั้ง ชุมชนขาดสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า มีตลาดและกลุ่มเป้าหมายที่แคบ จึงทำให้ชุมชนไม่สามารถขายสินค้าทางหัตถกรรมนำมาซึ่งรายได้ตามเป้าหมายที่ต้องการให้นักท่องเที่ยว

จุดแข็งที่เป็นศักยภาพในวิถีการผลิต คือ

- (1) ใช้แรงงานคนเป็นหลักในการผลิต เนื่องจากแรงงานเป็น สิ่งที่อยู่ในครัวเรือนทำให้มีต้นทุนในการผลิตต่ำ มีความขยันหมั่นเพียรและกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อปรับตัว ด้านการผลิต และสร้างอาชีพเสริมจากองค์ความรู้ในวิถีการผลิต
- (2) ชุมชนมีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพ มีโรงงานชา ตลาดชุมชน ปลูกข้าวและปลูกผักพื้นบ้านเป็นแหล่งอาหาร ลดค่าใช้จ่าย มีทุนทางวัฒนธรรมและ มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ที่เป็นแหล่งอาหารของชุมชน

/ (3) มีองค์ความรู้...

(3) มุ่งองค์ความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปลูกพืช ทั้งห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ผลผลิต การอบ การบรรจุหีบห่อ จนกระทั่ง ขายไปยังตลาด ซึ่งเป็น การสั่งสมความรู้ที่ได้จากการหล่อหลอม มาจากบรรพบุรุษ

จุดอ่อนที่เป็นปัญหาอุปสรรคในวิถีการผลิต ได้แก่

(1) รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย รายได้ ไม่แน่นอน การว่างงาน ขาดอาชีพเสริม มีหนี้สินหมุนเวียน จากการลงทุนทำการผลิต ต้องพึ่งพิงแหล่งทุนกู้ยืม ทั้งจากภาครัฐและเอกชนและเป็นหนี้สินหมุนเวียน และมีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานสูง

(2) ไม่มีที่ดินในการ ทำกิน ไร่ละ 23.47 และที่ดินทำกิน ไร่ละ 80 ไม่มีเอกสารสิทธิ์

3) อาศัยแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ผลผลิตทางการเกษตรได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ผลผลิต ราคาตกต่ำ ไม่ก่อเกิดรายได้ ที่ดินเสื่อมโทรม ผลผลิตไม่คงที่ ต้นทุนการผลิตสูง ทั้งค่าแรงค่าปุ๋ย ยากำจัด ศัตรูพืชและค่าขนส่ง ผลผลิตล้นตลาดและราคาถูกลง

(4) ขาดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาเพิ่มผลผลิต แนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ชุมชนในวิถีการผลิตด้านเกษตรกรรม ได้แก่

(1) การสร้างกิจกรรม การลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน เช่น การส่งเสริมการปลูก ผักปลอดภัยเพื่อบริโภคในครัวเรือน และ การสร้างอาชีพเสริมที่เกิดจากองค์ความรู้และทักษะที่เป็นทุนชุมชน ที่มีอยู่แล้ว โดยใช้แรงงานและปัจจัยการผลิตจากครัวเรือนที่มีและสามารถทำได้เป็นการลดต้นทุนในการ ดำเนินชีวิตของครัวเรือน เมื่อครัวเรือนสามารถ ลดต้นทุนได้ก็จะมีเงินเหลือเก็บ ประกอบกับ สร้างอาชีพเสริม จากองค์ความรู้และทุนชุมชนที่มี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทุนทางวัฒนธรรม ก็จะทำให้สามารถแก้ปัญหาการ ว่างงาน ก่อเกิดรายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัว ลดค่าใช้จ่าย ตลอดจนลดการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เมือง นานาชาติซึ่งความอบอุ่นของครอบครัว

(2) ควรลดต้นทุน ในห่วงโซ่การผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายสินค้าเกษตรของ ชุมชน รวมถึง การใช้วิทยาการความรู้ และนวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเพื่อให้มี ประสิทธิภาพ

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนและปัญหาอุปสรรคในวิถีการผลิตด้านด้านหัตถกรรม จุดแข็งที่ เป็นศักยภาพในวิถีการผลิต คือ

(1) ชุมชนมีความพยายามในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม หารายได้เสริม ดังเช่น กลุ่มแม่บ้านที่มี ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนากลุ่มเพื่อหารายได้เพิ่ม มีแกน นำกลุ่มที่เข้มแข็งในการสร้างสรรค์ กิจกรรมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ แล้วนำมาถ่ายทอดให้สมาชิก และมีผู้นำชุมชน ที่เข้มแข็งสนับสนุนการทำ กิจกรรมกลุ่ม

(2) ด้านอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ที่สามารถสร้างเป็นสินค้า พัฒนาและเพิ่มมูลค่าเกิดรายได้ให้กับ ชุมชน จุดอ่อนและปัญหาอุปสรรคในวิถีการผลิตด้านหัตถกรรม ได้แก่

/ (1) ชุมชนขาด...

1) ชุมชนขาดการนำนวัตกรรมสมัยใหม่มาเพิ่มมูลค่าสินค้าจากทุนทางวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการผลิตใหม่ รวมถึง การวางแผนการกำหนดกลุ่มลูกค้าและการตลาดเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ และ อาชีพเสริมสร้างรายได้เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

2) ขาดสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน มีกลุ่ม ลูกค้าที่แคบ

3) คุณภาพของสินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน เช่น มีความไม่สม่ำเสมอของเส้นด้าย ความสมดุลของรูปแบบเสื้อ สินค้า สี บรรจุภัณฑ์

4) ขาดการวิเคราะห์ตลาด การวางแผนเป้าหมายในการผลิตและจำหน่ายผลผลิตสินค้า ความรู้และทักษะ การบริการจัดการกลุ่ม และการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต แนวทางในการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านหัตถกรรม ได้แก่

(1) การอบรมให้ความรู้และใช้นวัตกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต ให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์สามารถ จำหน่ายสร้างอาชีพและสร้างรายได้ และ

(2) การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมกระบวนการ เพื่อบริหารจัดการชุมชน

3. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนและปัญหาอุปสรรคในวิธีการผลิตด้านการท่องเที่ยว

จุดแข็งในวิธีการผลิตด้านการท่องเที่ยว

(1) ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ทั้งหมดในตำบลแม่สลองนอกเป็นคนในพื้นที่ จึงทำให้เกิดความตระหนักในการพัฒนาและดูแลรักษาชุมชน เมื่อลูกหลานประสบผลสำเร็จจะกลับมาพัฒนาชุมชน ระดมทุนทรัพย์เพื่อปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวและ โรงเรียน

(2) ชุมชนมีทุนทางธรรมชาติที่เอื้อต่อการสร้างที่พักที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม ภูมิอากาศหนาวเย็น มีทุนทางวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีประวัติศาสตร์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว

(3) มีความกระตือรือร้น และตื่นตัวเพื่อศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เรียนรู้และปรับตัวในการพัฒนาวิธีการผลิตด้านการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดรายได้

จุดอ่อนและปัญหาอุปสรรค ได้แก่

1) ภาครัฐบริการ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานที่ไม่มี ความเชี่ยวชาญมาเป็นแรงงานภาครัฐบริการ ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างลูกค้ากับพนักงานเป็นไปได้ด้วยความลำบาก กระทบต่อจำนวนกลุ่มลูกค้า ที่มาใช้บริการ

2) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก ในโรงแรม การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว การบริการ ตลอดจนรูปแบบของที่ระลึกที่ผลิตโดยชุมชน ไม่มีความหลากหลายส่วนใหญ่รับซื้อจากตลาดภายนอก และสินค้าที่ผลิตในชุมชนก็มีรูปแบบซ้ำ ๆ ที่ไม่สามารถ รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

- 3) ชุมชนขาดการจัดระบบฐานข้อมูลด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก สถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว
- 4) ขาดความรู้ใน การผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อออนไลน์ที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวและ สถานประกอบการ เช่น การหาข้อมูลที่ปัก ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การสำรองห้องพัก การเพิ่มมูลค่าสินค้า ทางวัฒนธรรมเพื่อเกิดรายได้ทางเศรษฐกิจ
- 5) ขาดสารสนเทศในการจัดบริการท่องเที่ยว
- 6) ขาดความรู้ใน การคำนวณต้นทุนในการจัดบริการต่าง ๆ แนวทางในการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว ได้แก่

(1) การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวของชุมชนโดยใช้นวัตกรรมกระบวนการ เพื่อให้มีความรู้ในการผลิตสื่อออนไลน์นำเสนอสินค้า และบริการแก่นักท่องเที่ยว

(2) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์จากทุน ทางวัฒนธรรม รองรับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

(3) การพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ สรุปล ศักยภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลแม่สลองนอก ได้จำแนกองค์ประกอบในการพัฒนาด้านคน ทรัพยากร และ ความรู้เพื่อนำไปสู่การจัดการวิถีการผลิตของตนเองภายใต้องค์ความรู้และทรัพยากรที่มีอยู่ ของชุมชน ให้เกิด การพัฒนา ยกระดับ แก้ไขปัญหาให้ชุมชน ให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนตำบลแม่สลองนอก ดังนี้

(1) ด้านทรัพยากรมนุษย์/คนเน้นการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตเพื่อบริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่าย ในครัวเรือน เมื่อเหลือก็นำ ออกจำหน่าย เป็นการเพิ่มรายได้ สร้างอาชีพเสริม แก้ไขปัญหาการว่างงานและ ปัญหาการอพยพแรงงานเข้าสู่เมือง ทำให้ครอบครัวไม่มีคนดูแลก่อเกิดปัญหาสังคม

(2) ด้านความรู้ คนในชุมชนต้องสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับ ตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ในการผลิต และการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มาให้ความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ร่วมกับประสบการณ์ ที่มีมาพัฒนากลุ่มและองค์กรในชุมชนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการ ที่ดี ยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้เป็นระบบ ธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่จะเป็นการสร้าง อาชีพเสริมนำมาซึ่งรายได้ให้กับชุมชน

(3) ทรัพยากร สร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนชุมชนและทุนทางวัฒนธรรม สร้างแกนนำที่เข้มแข็งให้เป็นแกนนำใน การพัฒนากลุ่ม/ชุมชนและเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้สามารถ พึ่งพาตนเองได้ ภายใต้ทรัพยากรที่มี และแสวงหาวิทยาการความรู้และนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาและ เสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน

วันที่ 12 มกราคม 2566

คณะฝึกอบรมและศึกษาคูงานฯ เข้ารับฟังการบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องการบริหารจัดการขยะ ณ วิสาหกิจชุมชนศิรีชัย ยามะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีท่านรองนายกเทศมนตรีและคณะมาให้การต้อนรับ

ด้วยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเทศบาลนครเชียงรายที่ตั้งเป้าเอาไว้ว่า “ภายในปี พ.ศ.2555 นครเชียงรายจะเป็นเมืองน่าอยู่...และเป็นประตูสู่สากล” โดยได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาไว้ 5 ด้าน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ นโยบายด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว รมณรงค์ให้ประชาชนร่วมมือในการลดภาวะโลกร้อน สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการประสานงานและดำเนินงานระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้วยความมุ่งมั่น ดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารเทศบาลนครเชียงราย ได้เล็งเห็นว่า “ป่าในเมือง” แห่งนี้สามารถจะอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นปอดใหญ่ของเมือง เนื่องด้วยมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่น่าสนใจ และมีประโยชน์อันหลากหลายต่อคนในชุมชนและต่อเมือง จากธรรมชาติอันสวยงาม และความหลากหลายทางชีวภาพที่ยังหลงเหลืออยู่ เมื่อ “สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย” ได้รับโอกาสจาก Keidenren Nature Conservation fund (KNCF) ประเทศญี่ปุ่น ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของเมือง เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Enhancing Urban Biodiversity in Thai Cities for Climate Change Mitigation) ผู้บริหารเทศบาล จึงมิได้ลังเลที่จะเข้าร่วมโครงการโดยมี “ดอยสะเก็น” เป็นพื้นที่เป้าหมายแห่งแรกของเมืองนี้

ในระยะแรกสถาบันฯ ได้พยายามสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์และคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่สีเขียวที่ยังหลงเหลืออยู่ในเมืองใหญ่ ในการเป็นฐานการพัฒนาเมืองไปสู่ความยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคในเมืองในการศึกษาสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งในพื้นที่ดอยสะเก็นแห่งนี้ ได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ถ่ายทอดวิธีการสำรวจตามหลักวิชาการ... ลงสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีส่วนร่วม

ในการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดอยสะเก็นนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการทางวิชาการ ซึ่งต้องใช้นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญ ในขณะเดียวกันโครงการได้เน้น “กระบวนการมีส่วนร่วม” อย่างแท้จริงด้วย จึงเป็นโจทย์ที่ค่อนข้างยากว่า จะทำอย่างไรให้ทั้งสองส่วนสำคัญนี้ไปด้วยกัน โดยชาวบ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นผู้ได้รับการถ่ายทอดและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย จากการสำรวจพื้นที่ศึกษาร่วมกัน พบว่า ป่าแห่งนี้มีเนื้อที่กว้างขวางเกือบหนึ่งร้อยไร่ ดังนั้น การศึกษาสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพจึงมีความสำคัญ โดยดอยสะเก็นนั้นเป็นป่าเบญจพรรณ ที่ยังคงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ จากการสำรวจพบว่าป่าของดอยสะเก็นแห่งนี้ จัดอยู่ในประเภทป่าเบญจพรรณ หรือป่าผสมผลัดใบ (Mixed Deciduous Forest) เป็นป่าผลัดใบที่ต้นไม้ส่วนใหญ่ต่างทิ้งใบหมดในช่วงฤดูแล้งและเริ่ม

/ ผลัดใบใหม่...

ผลิตใบใหม่ในต้นฤดูฝน ประเทศไทยพบป่าเบญจพรรณได้ทั่วไปทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 1,000 เมตร ป่าเบญจพรรณโดยทั่วไป เป็นป่าที่มีไม้เด่น 5 ชนิด ได้แก่ ไม้สัก มะค่า แดง ประดู่ และชิงชัน พื้นที่ป่าดอยสะเก็มมีความสำคัญอย่างมากทั้งต่อชุมชนและเมืองเชียงราย โดยยังมีพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ ทั้งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่หายาก เช่น ตุ่น สัตว์ปีก ได้แก่ นกนานาชนิด รวมถึงสัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู กิ้งก่า ประกอบกับยังมีกลุ่มคนในชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าแห่งนี้อย่างจริงจัง ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ให้ดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ป่าดอยสะเก็ม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ต่อชุมชนและเมือง นอกจากนี้ด้านบนยังมีพระธาตุดอยสะเก็มที่เป็นที่สักการบูชาของชาวบ้านประดิษฐานอยู่ และยังมีจุดชมวิวที่สามารถชมทัศนียภาพของเมืองเชียงราย

กาดดอยสะเก็ม

คือตลาดซึ่งเป็นตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้านำทุนทางวัฒนธรรมชุมชนที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นสร้างรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน จัดขึ้นทุกวันศุกร์ ซึ่งก็มีพี่น้องในชุมชนนำอาหารพืชผักปลอดสารพิษรวมถึงผลิตภัณฑ์ของชุมชนมาจำหน่าย พร้อมกับชมการแสดงเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนดอยสะเก็มและชุมชนใกล้เคียงซึ่งหลังจากที่เดินชมตลาดแล้วก็ยังสามารถขึ้นไปสักการบูชาพระธาตุดอยสะเก็มเพื่อความเป็นสิริมงคล โดยทางเทศบาลนครเชียงรายได้ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ปลูกผักปลอดสารพิษ โดยผลผลิตทางเทศบาลจะรับซื้อเพื่อนำมาประกอบอาหารในโรงเรียนที่สังกัดกับเทศบาลและหากมีผลิตจำนวนมาก ทางเทศบาลก็ยังมีศูนย์จำหน่ายสินค้าปลอดสารไว้ให้เกษตรกรได้ขายผลผลิต

มหาวิทยาลัยวัยที่สาม

เป็นศูนย์กลางและพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ จุดเด่นของการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของนครเชียงราย เราได้ฟังการบรรยายและจาก คุณพรทิพย์ จันทร์ตระกูล รักษาการผู้อำนวยการกองแพทย์เทศบาลนครเชียงราย ผู้เป็นแกนนำหนึ่งที่ร่วมขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยวัยที่สามตั้งแต่จุดเริ่มต้นร่วมกับภาคประชาชน จนวันนี้ผ่านมาเพียงแค่ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2559 มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งนี้กลายเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของหลายหน่วยงานที่สนใจนำไปเป็นต้นแบบการดูแลผู้สูงอายุในเมืองของตนเองจุดเริ่มต้นของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม

ในปี 2559 รัฐบาลกำหนดให้มีการเตรียมความพร้อมสังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครเชียงราย ก็เต็มไปด้วยผู้สูงอายุ มี 64 ชุมชน ประชากรประมาณ 70,000 คน มีผู้สูงอายุประมาณ 13,000 คน เกือบ 17 เปอร์เซ็นต์ของเมือง เทศบาลนครเชียงรายในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุและผู้พิการให้มากขึ้น ในขณะนั้น มหาวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาล และคณะศึกษาศาสตร์ สนใจหาพื้นที่พัฒนาผู้สูงอายุ จึงเข้ามาร่วมกับพื้นที่นครเชียงราย สถาบันการศึกษาจึงเข้ามาจุดประกาย อบรมเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องนโยบายโรงเรียนผู้สูงอายุ การทำงานผู้สูงอายุ ให้แก่ทีมงานเทศบาล และตัวแทนผู้สูงอายุจากชุมชนในเขตเทศบาลทั้งหมด 64 ชุมชน หลังจากที่สถาบันการศึกษาได้เข้ามาจุดประกายความคิดการดูแลผู้สูงอายุแล้ว ทางเทศบาลจึงขับเคลื่อนงาน

/ ร่วมกับตัวแทน...

ร่วมกับตัวแทนผู้สูงอายุทั้ง 64 ชุมชน ซึ่งทุกคนมีความประสงค์อยากสร้างพื้นที่กลางแห่งการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ กลุ่ม active ageing เทศบาลนครเชียงรายมีนโยบายจัดตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สาม นครเชียงราย เหตุที่ชื่อมหาวิทยาลัยวัยที่สาม เกิดจากการที่เทศบาลฯ ไปดูงานที่ มศว.องครักษ์ พบว่าทั่วโลก มีการใช้ชื่อว่า university of third age จึงอยากตั้งชื่อ دلใจให้คนมาเรียน อันที่จริงมหาวิทยาลัยวัยที่สามก็คล้ายกับโรงเรียนผู้สูงอายุ แต่มีจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างและจริงจัง เทศบาลฯ คาดหวังว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้จะเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะ ศักยภาพ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในทุกๆ ด้าน ให้มีความเข้มแข็ง เป็นประโยชน์สูงสุด เกิดความรู้สึกมีคุณค่ามีศักดิ์ศรี มีกำลังใจในการดำรงชีวิตร่วมกับภาคประชาชนซึ่งแล้วแต่เป็นผู้สูงอายุที่มีจิตอาสา เข้ามาขับเคลื่อน บริหาร และวางกระบวนการร่วมกัน โดยมหาวิทยาลัยวัยที่สามใช้สถานที่ศูนย์ O-TOP เก่า ปรับปรุงโครงสร้างให้กลายเป็นลานใหญ่และห้องเรียนขนาดเล็กอีกหลายสิบห้องการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยวัยที่สาม

โครงสร้างการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ใช้ระบบคล้ายกับสภามหาวิทยาลัย โดยเทศบาลนครเชียงรายเป็นฝ่ายหนุนเสริม มีฝ่ายรับผิดชอบ 3 กอง คือ 1 กองการแพทย์ ซึ่งแยกตัวออกมาจากกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ดูแลเรื่องสุขภาพของประชาชนในเมืองทุกด้าน ในขณะที่กองสาธารณสุขทำหน้าที่ดูแลสิ่งแวดล้อมแทน 2. กองสวัสดิการและสังคม 3. กองการศึกษา ก่อนหน้านี้ทั้ง 3 กองทำหน้าที่แยกส่วน ต่างคนต่างขับเคลื่อน แต่ปัจจุบันมีการออกแบบโครงสร้างใหม่ให้ทั้ง 3 กอง มาทำงานร่วมกัน ทั้ง 3 กองจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายหนุนเสริมโครงสร้างของภาคประชาชน

สภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งภาคประชาชนขึ้นมาขับเคลื่อนหลัก เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยมีคุณป้า อุบลวรรณ แสนมหายักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา มาช่วยขับเคลื่อน พร้อมด้วยคณะกรรมการภาคประชาชนอีก 15 คน ที่เข้ามาทำงานด้วยจิตอาสาอย่างขันแข็ง ไม่มีเงินเดือน คณะกรรมการภาคประชาชนจึงประกอบด้วยหลายภาคส่วน เช่น ผู้เกษียณ ประธานชุมชน อสม. ปราชญ์ชาวบ้านในส่วนของอาจารย์วิทยากร มหาวิทยาลัยที่สามได้เชิญอาจารย์มาทุกภาคส่วน ทั้งจากสถาบันการศึกษา ผู้สูงอายุ และปราชญ์ในชุมชน โดยมีคณะกรรมการดูแลทุกหลักสูตร โดยเทศบาลอุดหนุนเงินค่าจ้างวิทยากรให้ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ ในส่วนอุปกรณ์การเรียนการสอน และวัสดุคิบัให้ผู้สูงอายุเอามาเรียนด้วยตนเอง เทศบาลไม่ได้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

งบประมาณในการดูแลมหาวิทยาลัยวันทีสาม มาจากสามส่วน คือ เทศบาลนครเชียงราย ใจกล้า (องค์กรญี่ปุ่น) ได้คัดเลือกเทศบาลนครเชียงราย เป็นหนึ่งใน 6 เมือง ให้เป็นเมืองต้นแบบการดำเนินผู้สูงอายุ และกองทุน สปสช. งบประมาณต่อปีในการดูแล รับผิดชอบโดยสำนักงานการศึกษา ใช้ประมาณ 5 ล้านบาทต่อปีในการดูแลวิทยากร ค่าบริหารจัดการ

หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งนี้ เรียนตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันเสาร์ จัดให้มีการเรียนการสอนแบบองค์รวม ประกอบไปด้วย หลักสูตรศาสนา หลักสูตรสิ่งแวดล้อม หลักสูตรศิลปวัฒนธรรม หลักสูตรสังคมและความสุข / หลักสูตรสุขภาพ...

หลักสูตรสุขภาพ หลักสูตรการท่องเที่ยว หลักสูตรศึกษาและเทคโนโลยี หลักสูตรเศรษฐกิจ โดยวิชาย่อยๆ ก็ จะประกอบไปด้วย อาทิ การเรียนรู้องค์การสุขภาพ ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนแผนที่ ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ การเรียนทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ และที่สำคัญคือการเรียนรู้แบบไอทีด้วย ห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร การเรียนการสอนทั้งหมดได้รับการสนับสนุนและออกแบบหลักสูตรร่วมกับ ของคณะกรรมการภาคประชาชน และร่วมออกแบบและตรวจสอบจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ ความสามารถในทุกๆ ด้านอีกด้วย

การกระจายสาขาย่อยของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม

หลังจากเปิดมหาวิทยาลัยได้สักระยะ ทางเทศบาลฯ ได้เชิญมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายร่วม ประเมินผลมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้สูงอายุ มีค่าเดินทางไปกลับ วันละ 120 บาท เพื่อมามหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายที่สูง อีกทั้งผู้สูงอายุที่ไม่ได้มีฐานะ บ้านอยู่ไกล ก็ไม่สามารถมาร่วมได้ เทศบาลนครเชียงรายและ กรรมการสภามหาวิทยาลัย มองว่า มหาวิทยาลัยวัยที่สาม ไม่ควรมีจุดเดียว จึงสร้างศูนย์การเรียนรู้ เป็นสาขาย่อยของมหาวิทยาลัย โดยใช้งบประมาณ ของ สสส. ในโครงการระบบการพัฒนาคูแลผู้สูงอายุ ศูนย์นครแห่ง ความสุข 5 โชน ทั่วเทศบาลนครเชียงราย ใช้พื้นที่วัด โรงเรียนในโชนนั้นๆ เพื่อไม่ต้องลงทุนด้านกายภาพ ใหม่

วิทยาเขต 5 โชน มีดังนี้

โชน 1 วัดดอยตอง (หลักสูตรเกษตรอินทรีย์และแนวทางอาหารสุขภาพ การปลูกผักปลอดสารพิษ รวมไปถึง อาหารสำหรับผู้ป่วย)

โชน 2 วัดศรีบุญเรือง (หลักสูตรการออกกำลังกายและหลักสูตรการอาชีพ ในส่วนของการออกกำลังกาย เรามี วิชา รำวงมาตรฐาน รำวง ย้อนยุค บาสโลป ส่วนด้านอาชีพมีการทำอาหารและขนม เช่น กรอบเค็ม ขนมยี่ม เสน่ห์ เทียนสลัดงา ขนมจ็อก ข้าวแต่น กะหรี่ปั๊ป)

โชน 3 วัดศรีชัย (ดอยสะเก็น) (5 รายวิชา คือ วิชาจักสาน วิชาเกษตรอินทรีย์วิชางานประดิษฐ์วิชาฟ้อน และ วิชา คหกรรม)

โชน 4 โรงเรียนเทศบาล 4 (คือหลักสูตรการงานอาชีพ และหลักสูตรศิลปวัฒนธรรม)

โชน 5 วัดเชียงยืน (เน้นเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก และเสริมด้วยเรื่องวัฒนธรรม)

แผนพัฒนาแบบบูรณาการ การดูแลสุขภาพสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยวัยที่สาม อยู่ในช่วงเริ่มต้น และการพัฒนามหาวิทยาลัย เทศบาลฯ จึงเป็น แหล่งทุนและกำลังสนับสนุนที่สำคัญ ในอนาคต เทศบาลคาดหวังว่า ชาวบ้านต้องพึ่งพาตัวเองได้ ระดมทุน ด้วยตนเองได้ มีงบประมาณเป็นของตัวเอง บริหารจัดการด้วยตนเองได้ 100 เปอร์เซ็นต์ เทศบาลนคร เชียงรายมีแผนการทำงานบูรณาการ ไม่เพียงแค่นี้ให้ผู้สูงอายุมาเรียนเท่านั้น แต่ยังต้องการต่อยอดเป็นอาชีพ สร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ด้วย

/ ศูนย์การเรียนรู้...

ศูนย์การเรียนรู้ ทั้ง 5 โชนย่อย มีต้นทุนผู้สูงอายุต่างกัน มีบริบทที่แตกต่างกัน วิธีคิดอาจจะแตกต่างกับเขตเมือง ทั้ง 5 โชนจึงออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ตนเอง บางโชนมีชนกลุ่มน้อย ชนเผ่า ก็จะมีหลักสูตรเพื่อชนเผ่าด้วย ในด้านการฝึกอาชีพ แต่ละโชนก็มีจุดเด่นทางวัฒนธรรมและสินค้าที่แตกต่างกันไป ผลผลิตของแต่ละโชนก็แตกต่างกัน โชนทั้ง 5 นี้จึงเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ เทศบาลฯ จึงวางแผนให้นักท่องเที่ยวขึ้นรถรางของเทศบาล ได้เยี่ยมชมพื้นที่เหล่านี้ โดยมีมักคุเทศน์ผู้สูงอายุถูกฝึกมาเพื่อบรรยายจุดเด่นของแต่ละศูนย์ รองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยว คาดหวังว่าหากนักท่องเที่ยวมีมาเยี่ยมชมตลอดก็จะซื้อสินค้าของนักเรียนผู้สูงอายุที่ผลิตออกมา สร้างงาน สร้างอาชีพได้ แม้กระทั่งผู้สูงอายุที่ผลิตสินค้าในบ้าน ไม่มีแหล่งขาย ก็สามารถนำมาวางจำหน่ายตามศูนย์ต่างๆ ได้ เป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจในการรวมกลุ่มอาชีพของคนในเมือง หากพื้นที่ทั้ง 5 สามารถกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีการซื้อขายสินค้า ประชาชนก็จะพึ่งตนเอง และสามารถออกแบบการบริหารจัดการตนเองในรูปแบบต่างๆ ได้ เช่น มูลนิธิ หรือ สมาคม โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินจากเทศบาลหรือแหล่งทุนด้านนอกได้

วันที่ 13 มกราคม 2566

คณะฝึกอบรมและศึกษาดูงานฯ เข้ารับฟังการบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ต้นแบบพัฒนาเด็ก ณ องค์การบริหารส่วนตำบลออนใต้ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

เนื่องจากในสังคมปัจจุบันครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สามารถเลี้ยงลูกเล็กได้เองเพราะพ่อแม่ต้องไปทำงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างๆ จึงกลายเป็นทางเลือกหลักปัจจุบันเด็กปฐมวัยร้อยละ 76.3 อยู่ในการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนอนุบาล

โครงการ COACT มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

1. มุ่งพัฒนาให้เกิดระบบการดูแลส่งเสริมเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่เหมาะสมในทุกด้านโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นหน่วยในการขับเคลื่อน
2. ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ บุคลากร การบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐาน งบประมาณ ตามความพร้อมของแต่ละฝ่าย
3. มุ่งพัฒนาข้อเสนอนโยบายสาธารณะเพื่อเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
4. สนับสนุนการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการวิจัย ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ร่วมโครงการและยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 23 ศูนย์ กระจายทั่วทุกภาคของประเทศ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ ที่เป็นหนึ่งในศูนย์เรียนรู้ต้นแบบที่มีความเข้มแข็ง จากเดิมที่เป็นศูนย์ขนาดเล็ก 3 แห่งกระจายอยู่ในหมู่บ้านต่างๆ ก็มารวมเป็นศูนย์เดียวส่งผลให้เกิดการรวมบุคลากรและทรัพยากรต่างๆ เอื้อให้เกิดการพัฒนาแบบก้าวกระโดดจนกลายเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับความไว้วางใจ

/ จากครอบครัว....

จากครอบครัวกว่าร้อยละ 70 ของตำบลออนใต้ โดยสิ่งที่โดดเด่นมากคือการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์ฯ จนเกิดเป็นชมรมผู้ปกครองที่มีความเข้มแข็ง เป็นตัวอย่างของความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบไร้รอยต่อ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2557 โดยรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลออนใต้ทั้ง 3 แห่ง และย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบันเมื่อเดือนมกราคม 2558 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาได้ 2 ปีในปัจจุบันมีจำนวนเด็ก 160 คน ทั้งในชั้นเตรียมอนุบาล และชั้นอนุบาล 1-3 สำหรับจุดเริ่มต้นของการพัฒนานั้นเริ่มจากผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญโดยทางเทศบาลตำบลออนใต้เข้ามาส่งเสริม ร่วมกับการสร้างภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานต่างๆ นำมาสู่การเข้าร่วมโครงการ COACT ที่สนับสนุนโดย สสส.ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กออนใต้มีความเข้มแข็งด้านการจัดการอย่างเป็นรูปธรรม โดยการนำรูปแบบการพัฒนาแบบก้าวกระโดดเพื่อความเป็นเลิศใน “5 ระบบหลัก” คือ

1. ระบบบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. ระบบการจัดหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. ระบบการดูแลสุขภาพ
5. ระบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน มาบูรณาการให้เข้ากับบริบทในพื้นที่ และปัญหาที่พบในศูนย์ เช่น เรื่องระบบการดูแลสุขภาพ ซึ่งทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคยประสบปัญหาโรคมือเท้าปากในเด็กระบาดอย่างหนัก จึงแก้ไขด้วยการจัดการให้มีการตรวจร่างกายนักเรียนก่อนเข้าโรงเรียน 10 ท่าตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข และจัดทำจุดล้างมือ เพื่อป้องกันและขจัดเชื้อโรค ซึ่งมาตรการนี้เป็นผลให้ไม่มีโรคมือเท้าปากเกิดขึ้นอีก

นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก ทางศูนย์ได้จัดทำสนาม BBL ตามมาตรฐานที่ สสส.แนะนำ เพื่อให้เด็กได้มีพื้นที่เสริมกิจกรรมทางกายอีกด้วย อีกทั้งยังสนับสนุนให้มีกิจกรรมดนตรีกระตุ้นทักษะสมอง EF (Executive Function) โดยนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการสร้างการเรียนรู้ไปพร้อมกิจกรรมเคลื่อนไหวตามจังหวะ ช่วยแก้ปัญหาความก้าวร้าวในเด็ก และลดปัญหาเด็กสมาธิสั้นได้ ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้นถึง 80% อีกด้านที่เป็นจุดเด่น คือ ระบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน โดยจะมีการวางแผนการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และชุมชน ในเรื่องการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดแนวคิดพัฒนาใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย ผู้ปกครองบางท่านก็สนับสนุนอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่ชุมชนก็จะมาช่วยเหลือเสมอเมื่อมีการจัดกิจกรรมขึ้นในศูนย์

กิจกรรมถอดบทเรียนการศึกษาดูงาน วันที่ 12 มกราคม 2566 เวลา 17.00 น.- 19.00 น.

จากโครงการอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น จากการอบรมและศึกษาดูงานที่ผ่านมาได้มีกิจกรรมเพื่อสรุป/วิเคราะห์การศึกษาดูงาน โดยแบ่งกลุ่มระดมสมองจำนวน 3 กลุ่ม กำหนดหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกัน มีการประกอบกออาชีพและวิถีชุมชนที่ใกล้เคียงกันซึ่งสามารถพัฒนาสภาพพื้นที่ๆเชื่อมโยงกันได้

กลุ่มที่ ๑ หมู่ที่ 1, 5, 9 , 10, ๑2 ,14 และ รพ.สต.โป่งกระทิงล่าง

หัวข้อ	สิ่งที่ได้	ไปปรับใช้อย่างไร
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมไฟฟ้า	การบังคับใช้กฎระเบียบ การทำทะเบียนในการกำหนดเวลาการเผา/การหาของป่า บทลงโทษผู้ทำผิดกฎ การออกลาดตระเวน การสร้างจิตสำนึกของชุมชนและการให้มีส่วนร่วมในการดูแลป่า	จัดตั้งกลุ่มเยาวชนเดินป่า จิตอาสาทำแนวป้องกันไฟฟ้า อบรมไปป่า
การจัดการขยะ	เตาเผาปลอดมลพิษ การจัดเก็บขยะ การคัดแยกขยะในครัวเรือน การกำหนดวันจัดเก็บขยะประเภทต่าง	การคัดแยกขยะในครัวเรือน การทำปุ๋ยหมัก
การบริหารจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน	ตลาดกระจายสินค้าชุมชน การทำจุดเช็คอิน/ถ่ายรูป การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณี	การทำจุดเช็คอิน/ถ่ายรูปในพื้นที่ การจัดงานประเพณีประจำปี เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว การหาพื้นที่สำหรับจำหน่ายสินค้าชุมชน

กลุ่มที่ 2 หมู่ที่ 2, 7, 8, 11 ละ รพ.สต.โป่งกระทิงล่าง

หัวข้อ	สิ่งที่ได้	ไปปรับใช้อย่างไร
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการควบคุมไฟฟ้า	การลงทะเบียนการหาของป่า การลงทะเบียนการเผาไร่	ทำการประชาคมตั้งกฎกติกาในการขออนุญาตเผาไร่และการออกไปหาของป่า
การบริหารจัดการชุมชน	การกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยการจัดงานประเพณีท้องถิ่นและการทำแผนที่ท่องเที่ยว	จัดกิจกรรม เดิน วิ่ง ปั่น เพื่อโปรโมทแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการแสดงสินค้าชุมชน
การบริหารจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน	โรงเรียนผู้สูงอายุ การบริหารจัดการขยะ	จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ การคัดแยกขยะในครัวเรือน

กลุ่มที่ 3 หมู่ที่ 3, 4, 6, 13 รพ.สต.พุน้ำร้อน รพ.บ้านคา

หัวข้อ	สิ่งที่ได้	ไปปรับใช้อย่างไร
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการควบคุมไฟฟ้า	<p>ความร่วมมือของชุมชน</p> <p>การกำหนดกฎระเบียบของชุมชนในการลงทะเบียนการหาของป่าและการลงทะเบียนการเผาไร่</p> <p>การจัดเวรยามเฝ้าระวังไฟฟ้า</p> <p>ป้ายประชาสัมพันธ์การห้ามเผา</p>	<p>ประชาสัมพันธ์การห้ามเผาในการประชุมหมู่บ้าน</p> <p>การตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านการห้ามเผาไร่ โดยให้กำหนดลำดับการเผาวันและเวลา</p>
การบริหารจัดการขยะชุมชน	<p>การจัดทำปุ๋ยหมักจากขยะเปียกในครัวเรือน</p>	<p>ประชาสัมพันธ์การห้ามทิ้งขยะข้างทาง</p> <p>แจ้งผู้ประกอบการในเรื่องของการจัดการขยะของนักท่องเที่ยว</p>
การบริหารจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน	<p>การร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดนิทรรศการ</p> <p>การอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว</p>	<p>การสร้างรายได้จากการจัดงานนิทรรศการ โดยการขายสินค้าพื้นบ้านหรือสินค้าแปรรูป</p> <p>สร้างจุดชมวิวหรือจุดเช็คอิน/ถ้ำรูปเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว</p>

จากการฝึกอบรมในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง ได้นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถพัฒนาองค์กร บุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างดีที่สุด

บัดนี้ การฝึกอบรมได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว งานการเจ้าหน้าที่ได้ทำการประเมินผลการฝึกอบรมดังกล่าวในด้านความพึงพอใจของคณะผู้ฝึกอบรมและศึกษาดูงานที่มีต่อของโครงการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรม จำแนกตามระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของโครงการ

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ โครงการอบรมและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
ระหว่างวันที่ 9 - 13 มกราคม 2566 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง และจังหวัดเชียงราย , เชียงใหม่

สถานภาพทั่วไป									
เพศ	หญิง	ชาย							
	24	42							
อายุ	18-24 ปี	25-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป				
		18	19	15	14				
การศึกษา	ม.6	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก			
	21	4	5	33	3				
อาชีพ	นักศึกษา	ข้าราชการ	พนักงานของรัฐ	ลูกจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ			
	0	16	16	10	15	9			
ข้อมูลการประเมินผล			น้อย มาก						
1. ด้านวิทยากร			1	2	3	4	5	รวม	คะแนนเฉลี่ย
1.1 การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร			0	0	2	47	17	279	4.23
1.2 การถ่ายทอดของวิทยากร			0	0	3	43	20	281	4.26
1.3 สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น			0	0	3	40	23	284	4.30
1.4 การใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจง่าย			0	0	4	37	25	285	4.32
1.5 การตอบคำถามของวิทยากร			0	0	2	43	21	283	4.29
1.6 เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม			0	0	7	40	19	276	4.18
									4.26

ข้อมูลการประเมินผล	น้อย \longrightarrow มาก					รวม คะแนน	คะแนน เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
5. ด้านการนำความรู้ไปใช้							
5.1 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	0	0	3	41	22	283	4.29
5.2 สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชน	0	0	2	45	19	281	4.26
5.3 สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	0	0	4	46	16	276	4.18
5.4 มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	0	0	3	47	16	277	4.20
						เฉลี่ยรวม	4.23

ใบประเมิน

66 ใบ

ผู้เข้าสัมมนา

66 คน

สรุปผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

4.25 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ พอใจมาก

ลงชื่อ..........ผู้รายงาน

(นายจaturงค์ บำรุงสุข)

นักทรัพยากรบุคคล

ลงชื่อ..........ผู้ตรวจรายงาน

(นางสาวปรัชญา อินหนองตาสาม)

หัวหน้าสำนักปลัด ฯ

ลงชื่อ..........

(นายพิเชษฐ ลี้กิมฮุย)

ผู้อำนวยการกองช่าง รักษาราชการแทน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง

- ทราบ

....

(นายพินิจ ร่มโพธิ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง

ภาพการอบรม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง

ภาพการเข้าร่วมฟังการบรรยาย ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน

ภาพการเข้าร่วมฟังการบรรยาย ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก

ภาพการเข้าร่วมฟังการบรรยาย ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คีรีชัย ยามะ เทศบาลนครเชียงราย

การเข้ารับฟังการบรรยาย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมระดมสมอง ถอดบทเรียน

